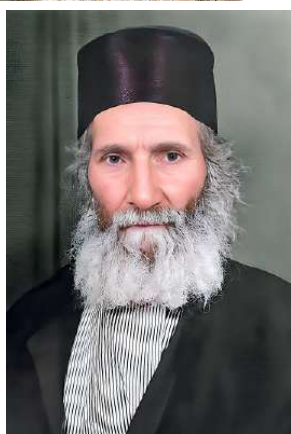


פניני הצדיקים



לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

24 שעות

מיטב השידורים

מגדולי הרבנים

ערוץ 2000

ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי

www.radio2000.co.il | באפליקציה

03-3782000

במיל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com



הגאון הרב עמרם אבורביע זצ"ל - נולד בטטואן שבמרוקו הספרדית ב-י"ז אדר ה'תרנ"ב (1892). בילדותו בטטואן למד בבית"מ של אביו 'מדרש שלמה'. עלה לארץ בשנת ה'תרס"ו (1906) בהיותו כבן 14. למד בישיבת 'טובי ישבעו' של עדת המערביים ולאחר מכן בישיבת 'פורת יוסף'. שילב רבנות ומלאכה. עסק בהוצאה לאור של ספרי קודש עם שותפו ר' יוסף שלוש (ראש עדת המערביים בירושלים) במקביל שימש כר"מ בישיבת 'פורת יוסף' שבעיר העתיקה ומגיד שיעור בישיבת 'שערי ציון' מיסודו של ר' בן ציון מאיר חי עוזיאל, שמינהו כרב שכונת נחלאות בירושלים. שימש כשו"ב. כשלושים שנה שימש דיין בהרכב ביה"ד של עדת המערביים בירושלים, בראשות ר' בן ציון אברהם קואינקה. בשנת ה'תר"פ (1920) נמנה עם מייסדי שכונת בית וגן בירושלים. בשנת ה'תרפ"ז (1927) יזם את בניית בית-הכנסת 'אור זרוע' בשכונת נחלאות, שכלל בית מדרש בראשותו.

בשנת ה'תרפ"ט (1929) נבחר לוועד הפועל של עדת המערבים ודאג למילוי צרכיהם המרובים של בני העדה שהיו במצוקה קשה. בשנת ה'תשי"א (1951) נבחר לשמש כרב ראשי לעדה הספרדית בפתח תקווה (במקום ר' עובדיה הדאיה), וביתו היה פתוח בפניהם בכל שעות היממה. שימש גם כחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל ויו"ר המועצה הארצית של ארגון רבני עדות המזרח. מן הרה"ג עובדיה יוסף זצוק"ל, ששימש כחבר בבית דינו של רבינו, **נהג לשלוח את בניו לנשק ידי רבינו, באומרו שאיש קדוש הוא**. רחובות רבים בערים ירושלים, פתח תקווה, בשכונת עין-גנים ובית-מדרש בבאר שבע נקראו בשמו. בעל יראת ה'. גאון בתורה. בעל חסד. ענוותן מופלא. חונן עניים והתעסק בגמילות חסדים, גם כשמצבו הכלכלי היה קשה. נפטר ב-ז' טבת תשכ"ז (1966). חי כ-75 שנים. ציונו בבית העלמין סגולה בפתח תקווה.

אביו: ר' שלמה. **אמו:** מרת יוכבד. **אשתו:** מרת רבקה (בתו של ר' יוסף חיים הכהן ונולדו להם חמישה בנים ובת). **מרביתיו:** ר' יוסף חיים הכהן (ראב"ד ונשיא של עדת המערביים בירושלים). **מספריו:** **ינתיבי עם** - מנהגי ירושלים ובית א-ל עם בירורי הלכות על סדר ארבעת חלקי ש"ע ודרשות בהלכה ואגדה



ירושלים הייתה כמקרה. המושל הטורקי החדש, הפחה, עמד להגיע למחרת, וכל ראשי הקהילות היו מחויבים להקביל את פניו. הרחובות נוקו משיירי האשפה, החנויות הוגפו על מנעול ובר"ח, ומעל העמודים ופנסי החוצות התנוססו דגלים לרוב. לרחוב הרחוב הראשי נמתחו חבלים ועליהם קישוטים מרהיבים לצד נורות בשלל צבעים. נציגי הדתות השונות עשו הכנות לקראת המפגש עם המושל החדש, כשהם מתכננים כיצד לשאת חן בעיניו למען ייטיב לקהילותיהם. גם היהודים הכינו משלחת נכבדה, ובין חבריה נמנה גם רבינו, שעלה לא מכבר ממרוקו, למרות שהיה צעיר לימים. מוקדם בבוקר נסגרו הרחובות לתנועת אזרחים, והמוני עם התאספו לאורך המדרכות בשולי הרחוב הראשי, על מרפסות הבתים, ובכל מקום בו היו יכולים לחזות במראהו של הפחה החדש. התהלכה הממשלתית הייתה אמורה להגיע לכיכר המרכזית, שם הוקמה בימת כבוד שעליה היה המושל אמור לקבל את פני המשלחות.

הפמליה הגדולה נסעה לקול תרועת חצוצרות לאורך הרחובות, כאשר הקהל מריע לכבוד המושל החדש. הפחה התיישב בכיסאו המקושט כשכולו אומר כבוד. חליפתו הייתה עמוסה באותות מלחמה ועיטורי גבורה ומחגורתו בצבעה חרב מעוקלת מזהבת. שפמו הסתלסל כלפי מעלה ועיניו סקרו בהתנשאות את הנוכחים הרבים. המשלחות השונות עלו בזו אחר זו וברכו את השליט בשלל מילים מחניפות. לקראת הסוף הגיעה המשלחת היהודית וניצבה מול פניו. ראש המשלחת החל לגשת אל הכסא שניצב במרכז הבמה, ואז נשמעה צעקה מפי הפחה: **"חבורת יהודים ריקים! אני רוצה לראותכם ולא לשמוע עליכם דבר! סורו מיד מעל פני!"**

נכבדי היהודים נסוגו לאחור בהלם מבלי לפצות את פיהם. ההשפלה לנוכח יתר המשלחות, והמון העם הייתה כבדה מנשוא. כמה מחכמי היהודים ניסו לטכס עצה כיצד לפייס את הפחה, אבל ר' עמרם הבין, שעומד מולם שונא ישראל מושבע, ואין שום סיכוי שבעולם לרצותו. **מי יודע, מה יעולל ליהודים בשנות שלטונו הבאות? הרהר בחרדה בלבו, ובאותו רגע החליט לעשות מעשה...**

רבי עמרם קיבץ עשרה ת"ח המלומדים בתורת הסוד לחדר צדדי בבית"מ, שבו למד. הוא הנחה אותם ללמוד פנימיות התורה **ולערוך תיקון, שבו יכוונו לפגוע בפחה**. כל שעות הלילה חלפו בלימוד מרוכז של חכמי הרז, עד שהציצו קרני החמה הראשונות וסילקו את חשכת הלילה מרקיע העולם. עשרת המקובלים נטלו את ידיהם ויצאו להתפלל בבית הכנסת הסמוך. בדרכם שמעו קולות המולה והבחינו בהתקהלות באחת הכיכרות. קהל של ערבים שוחח בהתרגשות רבה על אירוע כלשהו. רבי עמרם קרב אל המשתתפים ושאל אותם לפרט התכנסותם.

"בשם הא-ל הרחום", אמר אחד הערבים בצער, **"אדוננו המושל מת הבוקר בפתאומיות. איש אינו מבין, איך אדם בריא וחזק כמוהו הסתלק ככה..."** ר' עמרם פנה מעליהם והלך לעבר חבורתו. כינס את כולם ועדכן אותם בבשורה הנפלאה. החכמים החלו להביע את שמחתם, ורבינו השתיקם מיד: **"רבתיי, עלינו לקבל על עצמנו לשמור דבר זה בסוד במשך חמישים שנה!** כל אחד מאתנו יתחייב לנצור את לשונו ולא לגלות אפילו ברמז קל, כל מה שנעשה בינינו". אנשי הסוד אמרו בזה אחר זה, "מתחייב אני", והמשיכו בדרכם לתפילת שחרית, כאילו לא אירע דבר.

עברו חמישים שנה מאז אותו מקרה, ותוקף התחייבותם של מניין המקובלים פג. רבי עמרם, שעבר בינתיים לפתח תקווה והפך לרבה של העיר בשנת ה'תשי"א, כינס את בניו וסיפר להם על אותו אירוע. בניו, שידעו שמץ מקדושתו, נותרו פעורי פה לשמע סיפורו. חלפו כמה שנים נוספות, ורבינו הלך לעולמו. בנו, מר אהוד אביב, נפגש פעם בירושלים עם הרה"ג משה עיני, וסיפר את המעשה, שסיפר להם אביו, על אותה חבורה קדושה, שבהבל פיה הקדוש שמה קץ לאותו מושל טורקי רשע. בת שחוק ריחפה על פניו של ר' משה עיני הבא בימים. בנו של רבי עמרם שאל לפרט שחוקו. רבי משה הביט בו ואמר: **"אכן, יכול אני להעיד, כי נכונים דבריך. אנוכי הייתי אחד מהעשרה..."**

להלן סיפור מופלא שהובא ע"י נכדו, ר' דניאל אביבי שיש בו כדי ללמדנו מהו שכרה של מצוות החסד. המעשה התרחש בעיר העתיקה בירושלים עם רבינו, בחצות היום של ערב פסח ה'תר"ץ ולהלן הסיפור מפי הרב: "בהיותי בדרך לתנור האפיה, בכדי לאפות כמנהגי מצוות "אחר חצות" לליל הסדר. פגשתי שוטר ערבי, האוחז בידו ת"ח עני ודל המוכר לי, לשאלתי מסר לי השוטר כי הלה נדון למאסר ע"י ביהמ"ש על אי תשלום חוב, לבעל ביתו, בעד דמי שכירות דירה לכמה שנים. **התלמיד חכם אמר כי הובטח לו ע"י בעל חובו כי אם יפנה את הדירה, יוותר לו על חוב. אולם לאחר שהוא עזב את הדירה הגיש בעה"ב נגדו תביעה לביהמ"ש והוא חויב בתשלום החוב."**

"היות שלא היה ברשותו סכום הכסף הנדרש, הובל הת"ח לבית האסורים כשהוא רועד כקנה נידף וכמעט שפרחה נשמתו מרב אימה. ביקשתי מהשוטר שישחרר אותו ואני אהיה ערב בעדו. השוטר נאות לבקשתי ושחרר את האסיר, לאחר שהבטחתי, כי אאסוף את הכסף הדרוש לתשלום החוב מבעלי החנויות, במשך זמן קצר. וכך התחלתי לקבץ על יד ברחוב היהודים, כשהשוטר לידי כל הזמן, החנות הראשונה אליה פנינו הייתה של חכם בכור נסים זצ"ל, אשר נתן לי את מלוא הסכום שהטלתי עליו. וכך עברנו מחנות לחנות. היו שנתנו בחפץ לב, והיו שביקשו ממנו לחזור יותר מאוחר. כשהגעתי לסוף רחוב היהודים, העיר לי השוטר, **שנותר רק עוד זמן מועט, וטרם הספקנו לקבץ אפילו חמישית מהסכום הדרוש.** ענית לו בערבית, כי ישועת ה' כהרף עין יבטח בה' ויראה נפלאות הבורא".

"טרם כליתי לדבר נגשו אלינו זוג יהודים, כנראה תיירים מאמריקה, ושאלו, כיצד מגיעים לכותל המערבי, אמרתי ליהודי, כי קודם כל יצטרף במצוות התרת אסורים בער"פ. **הנדיב הוציא תיכף המחאה על כל הסכום!** השוטר הערבי השתומם והתפעל ממראה עיניו ובהתרגשות אמר: 'עתה ידעתי כי איש אלקים קדוש אתה'. **למרות קוצר הזמן לא מיהרתי לאפות את המצוות אלא חזרתי על פתחי החנויות שביקשו ממני לחזור, אספתי עוד סכום כסף נכבד, שאותו מסרתי מיד לידי הת"ח המשוחרר על מנת שיחוג את החג בשמחה."**

"שלוש שנים לאחר מכן, כשעברתי ברח' היהודים ראיתי איש נכבד מחכה לי בחנותו של החכם בכור נסים. החנות בה התחלתי את המגבית, שהפציר בי לספר בפרוטרוט על אותו מעשה. כשעיניו זולגות דמעות סיפר חלום שראה בלילה, ובו חזה, כי אישים נכבדים לקחו אותו עימם והראו לו את מקום מנוחתו בגן-עדן, הוא התפעל מיופי המקום ומהדרתו, אולם בצאתו מהחופה השמורה לו ראה לידה חופה יפה ומהודרת ממנה, ואיש אינו חוסה בצילה. שאל את המלווים: 'למי מיועדת חופה נהדרת זו?' **השיבו לו, כי היא שמורה לרבי עמרם."**

"הוא ראה את עצמו כנפגע ושאל: 'האם ישנו משוא פנים? הרי ר' עמרם עודנו צעיר לימים ואני זקנתי ובכל ימי עשיתי מעשים טובים, קיימתי מצוות רבות, נתתי לצדקה יותר מכפי יכולתי, ולכן תמה אני, היות שאין אני מתאר לעצמו שהוא הספיק לעשות כל-כך הרבה צדקות כמוני', השיבו לו, **כי לפני שלוש שנים הציל יהודי מבית האסורים בערב פסח, ובזכות כך תעמוד חופה נהדרת זו לרשותו.** עד-כאן החלום.

'ומעתה', ממשיך האיש, 'ברצוני לדעת, אם זה נכון, אז בדעו את דלדל אני מוכן למקום שיועד לי בשכנותך'. בעל החנות שהאזין לשיחתנו קפץ ואמר: "אני יודע כי כל העניין אמת לאמיתה וממני החלו לגבות כסף לפדיון". כשנודע לו נאמנה, כי החלום אמת נשא עיניו למרום בהתלהבות שבקדושה ואמר: **'מוכן אני לקבל את מנת חלקי בשמחה ובששון'.**

"באותו זמן גרתי בשכונת בית-וגן. ביום א' של חוה"מ פסח באותה שנה יצאתי לערוך קניות בשוק מחנה יהודה, כשהגעתי לשוק שכחתי את מטרת בואי וללא סיבה עליתי לאוטובוס הנוסע לשער יפו. כשירדתי שם, נזכרתי כי עלי להגיע לביתי עם מצרכי המזון, אולם אז ראיתי את הלווייתו של אותו נכבד שהיה גר ברח' הנוצרים, סמוך לשוק הביזר. חתנו מר ד.ש. שאל אותי: 'מניין נודע לך על פטירת חותני? **הוא ביקש לפני פטירתו, שאתה תהיה נוכח בהלוויה. אולם, היות שידענו כי הנך גר בבית וגן לא רצינו לגרום לך טרחה.** ענית לו: 'ה' הוא שהביאני הלום על מנת להשתתף בהלווייתו של הנכבד הנזכר'.



הרב רפאל שלמה לניאדו (הראשון) זצ"ל - נולד בשנת ה'ת"ע (1709) בארם צובה שבסוריה. עוד בצעירותו ניכר, כי לגדולות נועד וראו את כישורנותיו המרובים והיה משיב תשובות לשואלים וסייע לאביו, שהיה רבה של חאלב. רבינו היה תקיף בדעתו ולא נשא פניו לאיש, וכאשר הגיעו לחאלב יהודים רבים מאירופה, שהגיעו לרגל מסחרם והיו עשירים גדולים וחסו בצל שגרירי ארצותיהם, סירב רבינו להרשות להם להקים קהל נפרד ואף דרש מהם לקבל עליהם עול מנהגי הקהילה בעיר ותקנותיה - וכן עמד במשא ומתן הלכתי עם גדולי ההוראה בממלכה העות'מאנית ובאיטליה.

עוד בחיי אביו היה חבר בבית דין צדק של העיר, וניהל ענייני התורה בעיר יחד עם אביו. בשנת ת"ק"י (1749) עם פטירת אביו, התמנה לאב בית הדין וראש הרבנים בארם צובה. מכל קצויו ארם צובה פנו אליו בשאלות הלכתיות וקיבלו את מרותו. עמד בראש קהילתו במשך ארבעים וארבע שנה! ונקרא בפני בני קהילתו 'סניור חכם'. נודע בבקיאותו וחרירותו הרבה בהלכה, דן דין אמת לאמיתו, עשיר ואביון, קטן וגדול, ולא חת מפני איש. נפטר ב-ז' טבת ה'תקנ"ד (1793). חי כ-84 שנים. נטמן במערת הצדיקים שליד בית כנסת הגדול בחאלב.

אביו: ר' שמואל (רבה של חאלב). **בנו:** ר' אפרים (מח"ס 'דגל מחנה ראובן'). **מספריו:** **בית דינו של שלמה** - שו"ת **לחם שלמה** - חידושים על הרמב"ם **כסא שלמה** - שו"ת **המעלות לשלמה** - דרושים.

אם אחד פרצה מחלוקת בין שני סוחרים. אחד מהם פנה לבית-הדין, והזמין את שותפו לדין תורה. כאשר הגיע השמש לבית-הסוחר, הוא חשש, שמא יתחייב בדין. כדי להימנע מסירוב גלוי לדיינים, דבר שלא העלה כלל על דעתו, שיחד את השמש בכסף, שיאמר שלא מצא אותו בבית. השמש סבר לתומו, שהסוחר רוצה להגיע מאוחר יותר, ולכן לא עמד בניסיון והסכים לעיסקה. כשהגיע השמש בפעם השניה להזמין את האיש לבית-הדין, **התברר לו, כי הסוחר נמלט לעיר תדף הסמוכה.**

כאשר רבינו שמע, כי הסוחר לא נמצא בביתו, וכי הוא ברח, קרא לאנשי החברא קדישא וציווה עליהם לכוון קבר לסוחר. הם אומנם עשו כמצוותו, **אבל לא הבינו מדוע עליהם לחפור קבר לאדם בריא ושלם.** לפני שהספיקו לעשות את עבודתם, הגיע שליח והודיע, שהסוחר, שהיה כבר בדרכו מחוץ לעיר, **הוכש על ידי נחש ומת.**

בדברי ההספד שנשא הרב על הסוחר, הוא הוכיח את קהל עדתו בדברי מוסר. הרב אמר להם, שאין באפשרותו של אדם להימלט מן הדין. אם הוא מסרב לציית לבית-הדין, אפילו בסתר, הוא נענש על כך בכל חומרת הדין, ומתקיים בו הפסוק: "ופורץ גדר - ישכנו נחש". **דברי הרב השאירו רושם עצום על כל הנוכחים, וגרמו לקידוש שם שמיים ברבים.**

רבינו שימש חזן בימים הנוראים וגם תקע בשופר בראש השנה. לעת זקנותו הציע את בנו לשמש במקומו. לרבינו עשו מניין בביתו מכיוון שהיה קשה לו ללכת. ראש השנה הגיע ובנו התפלל ותקע. לאחר התפילה הלכו לבית הרב לברוך ב'שנה טובה'. רבינו שאל אותם: "איך היתה התפילה והתקיעות של בני?". אמרו לו, שהתפילות היו טובות, אבל התקיעות - לא כל כך.

רבינו התפלא ושאל את בנו: "מה קרה בתפילה?". הבן ענה: "אבא, בתקיעות, כשאמרתי 'ושלח את מלאכך', **עמדו לידי שני מלאכים: אחד מימיני ואחד ושמאלי - ולכן טעיתי בתקיעות מרוב פחד ואימה.**" אביו אמר לו: "הרי אתה הזמנת אותם, ומה לך לפחד?".

כשנודע שאחד מבני קהילת ארם צובה נפטר, מיהרו אנשי ה'חברה קדישא' לחצוב לו קבר בבית העלמין. בתוך כך אירעה מפולת, ונתגלה קברו של אדם שנקבר בסמוך. הם נחרדו מהפגיעה בכבוד הנפטר. **להפתעתם, היה גופו שלם כביום קבורתו, וריח בשמים עלה מהקבר.** אדם זה נקבר כשלושים וחמש שנים קודם לכן, ולא נודע כקדוש וצדיק. הם תמהו, וסיפרו על כן לרב העיר, הגאון ר' רפאל שלמה לניאדו זצ"ל. הצדיק תמה, מכיוון שגם הוא הכיר את המנוח.

מדובר היה באדם פשוט, מוכר כפתורים ותופר לולאות. הצדיק לא ידע, במה זכה. בלילה, הנפטר בא אליו בחלום, ואמר לו: "למה תתפלא? אספר לך מעשה שהיה, במה זכיתי לכך". כך סיפר: "מיום הגיעי למצוות נאלצתי לעמוד לפרנסתי. פתחתי דוכן והרווחתי פרוטות. הוצאתי כדי מחייתי, וכל פרוטה שחשכתי שמרתי בכלי חרס. לימים שכרתי חנות ופרנסתי שפעה. כל יתר רווחי מצא דרכו לכד החרס בפאתי החנות, עד שכמעט ועלה על גדותי. אמרתי לעצמי: 'הממון שבכדי יהיה בעז"ה להשאת צאצאי'."

האימאם הגיע יום אחד מטעם השולטן לגבות מיסים. הנכרים באו אליו וקבלו בפניו, **שכל מסחר הכפתורים והרקמות בידי היהודים.** הם העלילו, שמעלימים מיסים. הממונה האמין לדיבה, והוציא צו האוסר על היהודים לעסוק במלאכה זו. גם עלי נאסר להמשיך במלאכה. לעצמי לא דאגתי. ידעתי כי כד החרס מלא וגדוש. אמלא את החנות שלי בסחורה אחרת, וארוויח למחייתי. **אבל מאתיים משפחות התפרנסו ממשלח יד זה, ביניהם משפחות של אלמנות ויתומים.**

מיד לבשתי בגדי שבת. נטלתי את הכד הגדוש מטבעות. הלכתי לשכונת שייך יברק. עליתי למעונו של האימאם וביקשתי לשוחח עימו. כשהגעתי לפניו, הנחתי לרגליו את הכד. הוא נשא את עיניו ושאל: "מה זה?" אמרתי: "כל חסכוניות". הוא שאל: "מה מבוקשך?". עניתי: "מאומה. ביקשתי רק להזכיר למעלתך את הפתגם: 'קטע אל רקאב, ולא קטע אל רזאק' ("כרות את הצוואר, ואל תכרות את הפרנסה!")".

"למה כוונתך?" האימאם חקר. אמרתי: "אדוני המושל, מוכר כפתורים אני, ותופר לולאות כמו שעניך ראות, יש לי חסכוניות, ויכולתי להסב את פרנסתי ולהתכלכל בכבוד, **אבל בגזרתך הותרת משפחות רעבות, אלמנות ויתומים חסרי כל!** תיקח את מתנתי ועתירתי לפניך, ותבטל את הגזר!"

הזהב הנוצץ או הדברים היוצאים מן הלב פעלו את פעולתם. **הגזירה בוטלה ולמאות משפחות היתה הרווחה והם יכלו להמשיך ולהתפרנס.** אמר הרב: "עתה, הכול מובן. המקיים נפש אחת, כאילו קיים עולם מלא. מה רבה זכותו של מי שקיים נפשות כה רבות, בהקריבו את כל חסכוניותו!!!" (לקדושים אשר בארץ)



הצדיק הקדוש הרב יצחק סבאג זצ"ל המכונה 'פחד יצחק'- נולד בשנת ה'תרמ"ח (1888) במקנס שבמרוקו. מגיל צעיר התגלה כישרונו כעילוי, ונודע כגאון בתורה. במשך השנים בהן חי במרוקו, התגורר ברח' 'דרב אל-גנדור' שבמקנס. את מגוריו חלק את עם אחיו, ר' משה ומשפחתו. במקנס שימש כדיין, ראש ישיבת 'כתר תורה' ולאחר מכן כר"מ בישיבת חב"ד בעיר. הוציא תחת ידיו פסקי הלכה רבים, והסמך רבים לרבנות.

בנוסף לפועלו, שימש בהתנדבות גם כיו"ר ארגון 'ביקור חולים' שייסד הרב רפאל ברוך טולדנו, אשר סייע לעניים לקבל שירותי רפואה ללא תשלום. בשנת ה'תשכ"ה (1965) עלה לישראל עם אשתו ושתי בנותיו (בנו ר' יעקב החליט להגר לצרפת). כשעלה לישראל קבע את מקום מגוריו בטירת כרמל. שם הקים את ישיבת 'אוהל יצחק'. כל חייו היווה סמל לצניעות וענווה, ביתו היה ללא סממן של מותרות, ודאגתו לתלמידיו הייתה חשובה לו מכול. לא אכל בשר ולא שתה יין. סירב בתוקף לקבל משרה בעלת שררה, ואף נענה בשלילה למשרת הרב הראשי לטירת כרמל, וכל זאת במטרה להקדיש את חייו ללימוד תורה. גאון. נפטר ב-ח' בטבת ה'תשל"א (1971). חי כ-83 שנים. ציונו בטירת כרמל.



אביו: ר' יוסף (שימש כגזבר הקהילה היהודית בעיר). **אימו:** מרת שמחה. **אשתו:** מרת דונה בן עטר. **מרבתי:** הגאונים ר' חיים ברדוגו, ר' שלמה טולדנו. **מתלמידיו:** הגאון ר' שלום משאש (כיהן כרבה הראשי של מרוקו ורבה הראשי הספרדי של ירושלים), הגאון ר' יהודה כהן. **מילדיו:** שבעה ילדים נולדו לצדיק- אהרון (נפטר בגיל עשר), מרת מזל (נפטרה משחפת- היא ועוד שתי אחיותיה), ר' יעקב. **מספריו:** **יאהל יצחק**- עזרה לסופר, הלכות וחיידושים.



יפר תלמידו, הגאון הרב שלום משאש זצ"ל (רבה הראשי של מרוקו ורבה הראשי הספרדי של ירושלים) בדברי ההספד על רבו ומורו: מעולם לא נהנה מן העולם הזה באכילה ושתייה. לא אכל בשר ולא שתה יין, רק דגים קטנים של הנהר שאינם שמנים. היה חרד וקנאי על התורה והמצוות, והיה משקיף על כל הנעשה בעיר, ואם היה רואה חלילה דבר שאינו הולך לרוחו, היה מתחזק ונכנס אצל הרבנים לספר להם. ולחזק ולעודד אותם, ולהעיר אותם כדי לתקן המצב. אהב תלמידיו כגופו, העניק להם גם מאכל ומשתה. מעולם לא נהנה מכבוד תורתו, הכל עשה בחינם, כמה פעמים רציתי לתת לו איזה מתנה מחלוקת דרבנן, היה אומר לי: **"תלך לחלק אותה לעניים"**, גם את בגדיו לא שינה, ולא לבש בגדי חוכמה, רק הלך כאחד העם הפשוטים.

עסק בגמילות חסדים, והוא אחד ממייסדי חברת 'ביקור חולים' בעיר מולדתו, אשר עבד בה במרץ הרבה שנים. תפילותיו זכות וברות, אף שכל לימודו בש"ס היה בעל פה, כי היו עיניו טרוטות. גדולי הדור העריצוהו. הרב הגאון הגדול, שהיה רב ראשי ואב ביה"ד הרב יהושע בירדוגו זצ"ל, חלק לו כבוד והיה נמלך עמו, וסומך על דבריו.



חריפותו היה מופלאה ביותר. כאשר היינו מגיעים לדיבור תוספות קשה להבנה, היה מצווה לחזור על הלשון, פעמיים ושלוש, ואם לאחר מכן בכל זאת לא הגיע לפירוש המסבר את האוזן, אז לקח את הספר בידו והעבירו על עינו למספר רגעים.

ותיכף מפרש ואומר: "צריך לדעת שבאותה גמרא שממנה הקשה התוס' כתוב כך וכך, ולפי זה יובנו דברי התוספות בקלות". לאחר מכן אנו התלמידים היינו הולכים לפתוח את אותה גמרא ומוצאים כי כל מה שאמר רבינו נכון בדיוק רב.

פעם אחת היינו עוסקים באיזה סוגיא חמורה. תוך כדי זה הגיע אחד וביקש לשוחח עם הרב בפתח בית-המדרש. המשכנו לנסות ולהבין את הסוגיא, אולם לא הבנו כלום. בינתיים בא הרב הראשי וראב"ד של העיר.

ביקשנו את עזרתו בהבנת הסוגיא וגם הוא נכנס במבוכה, ולא עלה בידו. כאשר סיים רבינו את שיחתו, חזר לבית-המדרש. **והצדיק פירש את הדברים בפשיטות, ולא היו לנו קושיות והכל עבר בקלות. באופן שהיה שריד ודוגמא יחידה ונפלאה, משיירי כנסת הגדולה.**

תלמידיו העידו כי היה גאון בתורה. תלמידו הקרוב, הרב יהודה כהן כתב בהקדמה לספרו: אחד מגאוני אשכנז שנשא ונתן עימו בהלכה אמר בזו הלשון: **'זאת מרגלית יקרה שאין למצוא הרבה כמוה בעולם התלמוד'.**

לצדיק נולדו שבעה ילדים אולם ניסיונות רבים עברו עליו בחייו. על בנו הבכור, אהרון, מסופר כי בהיותו כבן תשע שנים בלבד היה גאון ובקיא בתורה וקיבל את הכינוי 'רב'. רבנים שונים מכל רחבי מרוקו, עשו את דרכם למקנס כדי להתרשם מ'ילד הפלא'. אולם בהיותו כבן עשר שנים בלבד נפטר ממחלת השחפת. בנוסף לזאת שלוש מבנותיו חלו אף הן במחלת השחפת ול"ע נפטרו. (הצדיק גידל בביתו את ארבע בנותיה היתומות של בתו, מרת מזל עד לנישואיהן) וקיבל את הכול באהבה.

הגאון המקובל רבי אהרן הכהן אֶזֶזג ה'באבא אהרן' צ"ל: נולד בעיר בני-מלא (דרום מרוקו). שם המשפחה **אֶזֶזג** הנו ר"ת אלמנה זונה וחללה גרושה, דהיינו כהן טהור. בנוסף המלה 'אֶזֶזג' פירושה בערבית 'הגדול'. לאחר פטירת אביו עברה אמו של רבי אהרן ל'איתת' הסמוכה והיא מסרה אותו לטובי החכמים שלמדוהו תורה.

הרב התפרנס מתוך העובדה שהיו לו בתים רבים להשכרה וכן היו לו עסקים נרחבים של גידול פירות רבים, גידול בקר וכו' שנוהלו בידי שכיריו. הרב לא אבה לשאת בתפקיד רשמי. אולם, כל תושבי הסביבה היו פונים אליו. **התאמץ בכל כוחו להשכין שלום בין אדם לחברו ותינוקות רבים נקראו על שמו.** על אף עסקיו המסועפים למעט זמן קצוב אחת לשבוע שבו היה מקבל דיווח מעובדיו והיה מנחה אותם כיצד לנהוג במהלך השבוע, בשאר זמנו עסק בהתאמה נפלאה, לילות כימים עם הגאון ר' יוסף מלול.

יחד עם זאת, גמילות החסד שלו הייתה מופלאה. סיפורי מופתים רבים על הרב, בשעה שהיה מבקר חולים, כיצד היה מגיש לבני המשפחה שמן או מים כסגולה למשוח על מקום המחלה - וכיצד המחלה הייתה חולפת מאליו. **מלומד במופתים. זכה לגילוי אליהו הנביא. גאון בנגלה ובנסתר. נודע בעיקר בזכות קמעותיו המופלאים.** מחלת הקדחת, לדוגמה, הפילה חללים רבים באותה תקופה, הסבל מהמחלה הזאת היה רב מאוד, רבי אהרן כתב את שכתב עבור חולים אלה, על גבי שקדים, ורפואתם הייתה מובטחת.

בסעודת אזכרת השנה הראשונה לרעייתו הרב השתתף - ולמחרת בצהריים זכו בני ביתו לראות את המחזה המופלא שבו ישב רבי אהרן על מיטתו וקרא בקול רם ומתוך דעה צלולה **"רבי שמעון, בוא! ברוך הבא!"**, **"רבי מאיר! ברוך הבא!"** וכך עוד שמות של צדיקים עלומים נוספים, שאת פניהם קיבל בשמחה וכיבדם לשבת בסמוך לו.

בתו הצדקת מרת רחל לנקרי ע"ה, שדאגה לו וטיפלה בו במסירות, נחרדה למשמע הדברים, אך הגזירה כבר נגזרה, וביום המחרת, כשכל צאצאיו הרבים, נכדיו וניניו, ניצבים סביב מיטתו, עלתה נשמתו הטהורה לגנזי רום. נפטר ב-ט' בטבת ה'תשי"ז (1956). ציונו בבית העלמין של העיר קזבלנקה.

סבא: ר' דוד בן ברוך (השני). **אביו:** ר' בנימין (נישא עם בתו של ר' שלמה לנקרי מהעיר מלא, משפחה עתירת נסים שהתגוררה בעיר ואצלה התארחו כל החכמים שהיו מגיעים לעיר. נפטר בגיל 70). **אימו:** מרת זוהרה. **אשתו:** מרת אסתר. **ילדיו:** 7 בנות: מרת מסעודה, מרת רחל לנקרי, מרת תמו מלכה, מרת עלו, מרת חסיבה, מרת זוהרה, מרת שמחה.

על כך שהרב מורם מעם, ניתן לגלות מהסיפור המופלא הבא: ביום מן הימים הלך הרב ברחוב וראה קבוצת ילדות קטנות הלועגות וסונטות בילדה, שעמדה בוכייה: **"את כל כך רזה ואף אחד לא יסכים להתחתן איתך"**. ר' אהרן שראה בצערה ניגש אליה וניחם אותה: **"אל תדאגי, אני אשא אותך לאשה!"**. בזכות מעשה אצילי זה הבורא שילם לו בשבע בנות יראות שמים וצדקניות!

כניויו של רבי אהרן בפי הערבים תושבי עירו היה "באבא סידי", אפילו הם פחדו מקדושתו, ובכל הזדמנות ניתן היה לראות את נכבדיהם ניגשים ומבקשים מרבי אהרן ברכה ומעניקים לו מתנות. מסופר על מספר ערבים מתושבי העיר ש'היו עובדים קשה' בעיקר בלילות, הם 'התפרנסו' ברווח מגניבות בבתי תושבי העיר.

הם, שידעו את עושרו של הצדיק, ראו רק את העושר ולא ראו את הקדושה, ובאחד מלילות העבודה שלהם החליטו לחדור לביתו ולרוקנו מעושרו. **כשניגשו וניסו להיכנס אל ביתו מבעד לחלון, הופתעו מאוד בהיותם מותקפים על ידי נחשים אימתניים שצצו לעומתם משום מקום והניסו בבהלה.** בבוקר של יום ניגשו הגנבים, שחששו מאשר יארע להם אל רבי אהרן בפיק ברכיים והתחננו לפניו, שימחל להם על פשעם ועל מעללם, רבי אהרן פטרם לשלום רק לאחר שקיבל מהם הבטחה ושבועה בכל הקדוש והיקר להם לבל ישוּבו לכסילה ושלא יגנבו מאף בית של יהודי.

בהזדמנות מסוימת שבה נאלץ רבי אהרן לצאת לקניות בשוק העיר, פנה בסיומן לאחד מהערבים שנקרו בדרכו וביקשו שיישא את קניותיו עבורו. בתשלום כמובן. הלה, שידע את ערכו של המבקש, פנה אליו בתחינה, שימחל לו משום שהוא נאלץ לסרב: **"יא סידי!"** אמר, **"אני אסיר, וברגעים אלה הסתיימה חופשתי הקצרה. עליי לשוב כעת אל בית הסוהר. אם אחר לשוב לשם, איאלץ לשאת בעונש כבד מאוד וברור שעקב כך אף יאריכו את תקופת ריצוי מאסרי"**.

רבי אהרן הרגיעו באומרו: **"הסר דאגה מליבך, אני ערב שלא תפסיד מעזרתך לי כעת!"**. הערבי הלז סמך על דיברתו של האיש הקדוש שמולו, נשא את קניותיו עד לביתו פנימה ומיהר בלב מפרפר לשוב אל בית כלאו. שם ציפתה לו הפתעה נעימה: **"אתה משוחרר!"**, אמר לו מפקד הכלא, **"לך לביתך"**, היו המילים שהתנגנו באוזניו שעה ארוכה אחר כך, כאשר כבר רשאי היה לראות את אור השמש ולנשום את האוויר החופשי שמחוץ לכותלי הכלא.

הוא מיהר לביתו ומשם פנה אל ביתו של רבי אהרן, השתטח לפניו ארצה והודה לו מעומק ליבו, תוך בקשתו ממנו שיואיל לקבל את הכבש שאותו הביא עמו כשי ומנחה של הכרת תודה.



פעם אחת בא יהודי אל רבינו בבכיות, שהתפרנס ממקצוע הצורפות. הוא סיפר כי הגוי, בעל החנות הסמוכה לשלו, גנב את כל סחורתו דרך דלת משותפת ביניהם, שהייתה סתומה במשך שנים. **הערבי פרץ בלילה חור בלתי נראה בדלת, נכנס לחנות ולקח את כל הכבודה.** כל הראיות שניסה היהודי להביא נגד השכן הרע הוכחשו על ידו בכל מכל כל. הם באו יחד לרב, זה טוען, שנשדד וזה זועק חמס על עצם העובדה שהוא נחשד וכי תובע את היהודים על הוצאת דיבה. ר' אהרן היה מקובל מאוד גם אצל הגויים, וכולם ידעו שעל פיו יישק דבר.

הרב שוחח בנעימות עם הגוי וביקש ממנו להחזיר את הגניבה. הערבי הקשה עורפו ולא שמע בקולו. הצדיק ניסה שוב ללא הועיל, ואז, לפתע, הגביה את קולו: **"אם לא תשיב עוד היום את הסחורה, הרי שביתך ונכסיך יעלו באש!"** שני הצדדים יצאו מלפניו כלעומת שבאו. בלילה הבא רעשה העיר. בשעת ליל מאוחרת שמעו כל השכנים זעקות "הצילו! הצילו!" מבית הגוי שכולו החל לבעור באש. הגוי, שהבין היטב בשל מה הגיעה אליו הרעה הזאת, מיהר כל עוד נשמתו בקרבו אל בית הצדיק ונתן לו את כל את הזהב הגנוב – כדי שיעבירו לצורף. בדרכו חזרה, **מרוב בהילות, הוא דהר במהירות על הגמל שבאחד הסיבובים העיפו למרחק רב. הוא מת לאחר זמן קצר, כשכל גופו מרוסק וזב דם.**

כשנכדתו, בת בתו הצדקת, חלתה לאחר עלייתה ארצה והוצרכה לניתוח, פנתה אמה מרת רחל לנקרי ע"ה והלכה לקבל את ברכתו של ה'בבא סאלי', האדמו"ר ר' ישראל אביחצירא צ"ל. "בת מי את?" שאל אותה הצדיק, וכששמע את שם אביה הגדול, רבי אהרן, **קם מלוא קומתו לכבוד הזכרת שמו והורה לרבנית ע"ה לכבדה מאוד**, תוך שהוא מדבר בשבח אביה רבות ומציין את גדלותו האמיתית. "לכם יש מצד עצמכם זכות אבות!" הכריז ה'בבא סאלי', "יש לכם את זכותו הגדולה של אביכם ושל אבות המשפחה כולה".

"בעזרת ה' תהיה רפואה שלמה לחולה", המשיך הצדיק, **"והקב"ה ישלח את רפואתו באמצעות הרופא שרציתם"**. מילים תמוהות אלו נשמעו בלתי ריאליות. ה"רצון" שאותו הזכיר ה'בבא סאלי' בהקשר לרופא קשור היה במישרין לפרופסור מומחה, שהתגורר בחו"ל ואשר לא היה את התקציב הנדרש כדי להטיס את החולה אליו. אולם כשהצדיק גוזר, ואף תולה זאת בזכות אבות, אין ספק, שאכן כך יקיים הקב"ה.

ואכן כך היה: אותו רופא הגיע ארצה בדיוק לפני התאריך שנקבע לניתוח, לרגל כינוס רופאים גדול בו אמור היה להרצות, הוא נתקל ב'מקרה' בתיקה הרפואי של נכדת רבי אהרן ומשום מה ראה במקרה הרפואי הזה את הדוגמא שבה יוכל להשתמש כדי להמחיש את התזה המסוימת שעליה ביקש להרצות וללמד את הרופאים, שבאו לכינוס הרפואי. וכך כשיוקרתו האישית היא זו, שעומדת למול עיניו, ניתח הרופא את החולה, הניתוח עבר בהצלחה ודבריו של ה'בבא סאלי' התקיימו באורח פלא!



הגאון רבי ישועה בסיס זצ"ל: נולד בשנת ה'תקל"ג (1773) בטוניס. בליל הולדת רבינו, הלך הגאון ר' מסעוד רפאל אלפסי (שהיה רבה הראשי של תוניס) עם בנו לבית היולדת ואמר לו כי הולך הוא להקביל את נשמתו של רבינו האריז"ל (המקובל האלוקי רבינו יצחק לוריה אשכנזי זצ"ל) שהתעברה ברבינו. בשנת ה'תר"ז (1847) לאחר פטירתו של הגאון ר' דוד חיים יצחק הכהן טנוגי התמנה במקומו כרבה הראשי של תוניס. גדול היה בחכמת התורה על כל מקצועותיה **הן בחוכמת הנסתר והן בחוכמת הנגלה. התפרסם כצדיק גדול ומחולל נפלאות. מלומד בניסים.** הרביץ תורה והעמיד תלמידים רבים גדולים בתורה. שימש כדיין בבית-דינו של ר' יצחק טייב. נפטר ב-ט' טבת ה'תר"כ (1860). הערצת העם הייתה כה גדולה עד שיהודי העיר צמו יומיים ברציפות, ביום ט' בטבת וביום י' בטבת. בשנת ה'תש"ך. כמאה שנים לאחר פטירתו העבירו את עצמותיו מבית-החיים הישן לבית-החיים בורג'יל שבטוניס. חי כ-87 שנים.

מרבותיו: ר' משה סלום (מח"ס 'שמח משה'), ר' יצחק טייב (מח"ס 'ערך השולחן'),

ר' שאול הכהן מג'רבה (ממנו למד את חוכמת הדקדוק). **מתלמידיו:** ר' אברהם כהן יצחקי (מח"ס 'משמרות כהונה' על הש"ס), ר' אברהם חג'אג' (מח"ס 'זרעו של אברהם'). **מספריו:** **יאבני צדק- על שולחן ערוך אורח חיים ויורה דעה.**

בספר 'שבחי הצדיקים' מובא סיפור מופלא, שאירע עם רבינו, ומעשה שהיה כך היה: בימים שלפני הכיבוש הצרפתי, מצב היהודים היה בשפל המדרגה, והיו נתונים לקלס ולביזה. **יהודי שעבר לפני מוסלמי, היה מוכה על ראשו בחוזקה רבה על לא עוול בכפו בלא חנינה וחמלה עד שזב דם היה.** על כולם עלתה שנאתו של נוכרי אחד, רב מעללים, צורר יהודים, ראש פתנים אכזר, טבח שהאטליז שלו היה ברחוב העולה לבית-הכנסת. לא עבר בו יהודי בלי שיכהו הגוי על ראשו ויקללו קללות נמרצות. היו היהודים סובלים ומבליגים.

פעם, ביום שבת קודש, עבר שם רבינו בדרכו לתפילת שחרית. ראהו הצורר ויצא מחנותו להכותו כדרכו. בהשאירו על הדוכן בחנות שור שחוט, מנותח לנתחיו. עצר הרב לרגע, נתן את עיניו בו ובחנותו והמשיך בדרכו. עוד בטרם עלה בידו להכות את הרב, **והנה הופתע לראות מרחוק, כי השור השחוט באטליז הפך לדמות אדם ואבריו תלויים.** עודנו מסתכל אנה ואנה ואינו יודע מה לעשות, עוברים ושבים ראו את המחזה וזעקות שבר פרצו מפיהם. לשמע הזעקות ניתן היה לראות שוטרים הרצים למקום. וכאשר המחזה האיום התגלה לעיניהם מיד אסרוהו בכבלי ברזל. המון העם החל לפסוע אחריהם בצעקות רבות ובמחאות קולניות: **"הנשמע כדבר האיום הזה? לשחוט אדם ולנתחו, ולמכור את בשרו במקלון לעיני הכל?"** עוברי דרך רבים הצטרפו. עד מהרה קהל רב ועצום פסע אחריהם.

קול ההמון נשמע עד בית המושל. השקיף הוא בעד החלון, וראה את ההמון הסוער. "מה אירע?", שאל. "הקצב", ענו לו, "עד היכן הגענו, לאן התדרדרנו- שוחט הוא בני אדם ומוכר את בשרם לעיני הכל". והציגו את הגופה המבותרת. נחרד המושל, כי נבלה נעשתה. קצף ואמר: **"מה תתמהמהו, הסירו את ראשו מעליו, ערפוהו וחסלו!"** והטבח זועק ובוכה: "חכו- עלילה היא, מזימה! לא רצחתי מעודי, רק שור טבחתי. לא ידעתי מי החליפו בגופת אדם. מישהו זמם להפילני!". ניכרים דברי אמת היוצאים מן הלב. "הגידה לי", שאל המושל, "מי הם שונאין ומבקשי רעתך?"- "כל היהודים כולם", ייבב הטבח, "איבת נצח ינטרו לי חלף איבתי, וכל יהודי העובר לפני חנותי טועם את נחת זרועי. גם היום עבר רב היהודים ליד חנותי, אך בטרם הספקתי להכותו מכה רבה- בא לי האסון!".

"אכן נודע הדבר", אמר המושל, "לך התרפס והיכנע לפני הרב, בקש את סליחתו ומחילתו על שביקשת להכותו. אין ספק כי הקפדתו עשתה זאת! אוי לך סכל ונבל, איך מלאך ליבך לשלוח יד ברב אדיר ונורא, קדוש ונערץ! מי יתנכל ולא יפגע?". ביקש הטבח רחמים מהמושל לעכב את גזר דינו, עד שישור לבית הרב ויבקש את סליחתו. אולי יאות להסיר את קפידתו ודמות הגופה תשוב להיות פר, כשהיה. נאות המושל, והורה לשוטרים ללוות את הטבח לבית הרב. ידע הרב ברוח קודשו, שהטבח קרב ובא. ולכן הורה לנער לעמוד בפתח ולומר, כי זה עתה סיים הרב לסעוד את סעודתו ועתה הוא נח. עמדו בהכנעה ליד הפתח עד שנאות הרב לקבלם. באו לביתו, והטבח נפל לרגליו, והתחנן על נפשו כי ימחל לפשעו ולזדונו, וישוב השור לכשהיה. ענה הרב: **"לא אמחל, עד שתקדיש את חנותך לבית-תפילה ליהודים!"** נשבע הקצב. **נאות הרב- וראה זה פלא, הנתחים שבו והיו לנתחי שור.** הורה המושל לשחרר את הקצב וביקש שיבוא הרב לפניו. כאשר הגיע הרב, המושל כיבדו בכבוד גדול. סיפר לו הרב על התעללות הגויים ביהודים, על המכות ועל הקללות שסופגים הם. רגז המושל והעביר קול ברחבי העיר, שכל המציק ליהודים יבוא על עונשו בכל חומרת הדין, ותהי הרווחה.

הגאון ר' ישועה עמד בראש ישיבה גדולה, שבה למדו אברכים מופלגים, שהיו למאורות בשמי היהדות. רבינו תמך בהם ביד רחבה מהקצבאות שקיבל מעשירי המדינה- מוקירי התורה ולומדיה. גדול היה כבוד התורה בעת ההיא. בין תלמידי החכמים שהסתופפו בישיבתו היה גאון שקדן ומתמיד. הרב נתן לו הקצבה שבועית של עשרים ריאל, סכום שהיה בו בכדי להתפרנס ברווח ובכבוד. **קניא בו אחד משכניו** ואמר: "יושב הוא על התורה, בטל מכל מלאכה, ומתפרנס ברווחה. ואילו אני, עמל מבוקר ועד ערב, ומתפרנס בדוחק!". מה עשה? הלך אצל הרב ואמר: "רבינו תומך באברך פלוני בסכום נכבד, היודע הוא מה נעשה בכספו?"- "החכימי ואדע", ביקש הרב. **"ראיתי קונה ממתקים בלא קצבה, כאחד העשירים!"**, אמר האיש. "כך?!" תמה הרב, "אם כן טוב עשית שסיפרת זאת. עתה אדע את אשר לפני!". שמע האיש, שדבריו עשו פרי, והלך בלב שמח.

בסוף השבוע ניגש הרב אל האברך ונתן לו שלושים ריאל. "מאי האי?" תמה. "כועס אני עליך", אמר הרב, "שלא סיפרת לי, שאתה קונה לבני ביתך ממתקים ומגדים. שכן אלו עולים בסכום כסף ניכר, ועשירים ריאל אינם מספיקים לך. לאושרי, שמעתי על כך מדורשי טובתך, והזדרזתי להעלות את קצבתך! שמח אני, שאתה קונה ממתקים לחזק את גופך, שכן התורה מתשת כוחו של אדם. ולשם מה נבראו מגדים בעולם, אם לא בעבור תלמידי חכמים אמיתיים הממיתים עצמם באוהלה של תורה!". ראה השכן את האברך קונה ממתקים ביד רחבה. שאלו: "האם מספיקה לך משכורתך?"- "ענה: "בעבר נדחקתי מעט, אך מישהו סח לרבי, שאני קונה ממתקים, והוא העלה את משכורתי!". חפו פני השכן צר העין, שביקש להזיק- ונמצא מסייע.

מנהג קבוע היה לו לרבי ישועה בכל שנה לקראת חג הפסח, לרכוש לו כוס חדשה ובקבוק יין מיוחד על מנת לקדש עליהם בליל הסדר, ולקיים בהם מצוות ארבע כוסות. וכדרכם של תלמידי חכמים, נהג אף לערוך מידי שנה בערב פסח סיום מסכת, על מנת שהבכורות יוכלו ליהנות מאותה סעודה ועל ידי כך יהיו פטורים מלהתענות ביום זה. לסעודת הסיום שהייתה נערכת ברוב פאר והדר היה הרב מזמין 'תזמורת', שהייתה מורכבת מיהודי אחד בשם 'בססי', שהיה מתפרנס מניגון שירה ופיוט בחתונות ובשמחות של יהודי העיר. נגן זה נענה בשמחה להזמנתו של הרב, והיה מנעים לבאי סעודת המצווה, שהתקיימה בביתו של הרב, מנעימות זמירותיו.

לבססי זה היה תחביב מיוחד: הוא היה אוסף בביתו כוסות זכוכית למיניהן, ובמשך השנים הצטבר בביתו אוסף של עשרות רבות של כוסות זכוכית, אוסף המורכב מסוגים וגדלים שונים. משנודע לרבי ישועה על תחביבו זה של הנגן, **ביקש ממנו באחת השנים להביא לו כוס זכוכית נאה לליל הסדר, על מנת שיוכל לקיים את מנהגו לקדש בכל שנה על כוס חדשה.**

מששמע בססי את בקשתו של הרב, התייחס אליה בכבוד ראש וראה בכך כבוד גדול לספק לרב את הכוס המיוחדת לליל הסדר. מיד שכר סבל, וביקשו להביא לבית הרב את כל אוסף כוסות הזכוכית שהיו ברשותו. כשראה הרב את האוסף הגדול של הכוסות המיוחדות, שמח שמחה גדולה על כך שיוכל לקיים את מנהגו השנה בהידור, ובחר לו כוס נאה ומשובח מהמבחר העצום. בתמורה, העניק לבעל הכוס את הכוס שהשתמש בה בליל הסדר אשתקד. **תוך כדי נתינה, ציווה עליו הרב שישמור על הכוס שהעניק לו כהלכה.** בססי זה עשה כמצוות הרב, ושמר את הכוס שקיבל ממנו במקום מיוחד על מנת שתשתמר כראוי.

לאחר כמה שנים נפטר לבית עולמו רבי ישועה בסיס, ולאחר מכן פרצה בטוניס מחלת דבר קשה, אשר פגעה ברבים מבני העיר, ורבים חללים הפילה. באחד הלילות שבתקופת המגיפה בא רבי ישועה בחלום לבססי הנגן, וציווה עליו: **"כעת הגיע הזמן שתוציא את כוס הזכוכית שהענקתי לך, ותתלה אותה על אחד מקירות ביתך, ואם תעשה כך, מובטח אתה כי לא יאונה לך ולבני ביתך כל רע".** עוד באמצע הלילה קם הנגן ממיטתו, ועשה ככל אשר ציווה הרב בחלום, ואכן בביתו של בססי לא פגעה המגיפה, ואף אחד מבני ביתו אפילו לא חלה בשעת המגיפה. ומשנפוצה השמועה בין יהודי העיר על אותה כוס פלא, השתמשו בה יהודים נוספים, ואף עליהם פסחה המגיפה הנוראה.

במשך השנים שלאחר מכן, נהפכה הכוס למעין קמע. חולה שחלה, תלו את הכוס ליד מיטתו ונתרפא מיד. אשה המקשה ללדת, היו מניחים את הכוס במיטתה, ובזכותה עברה את הלידה בשלום. כך עברה הכוס מיד ליד, ושמרו עליה כבבת עינם שלא תאבד ולא תישבר, על מנת שתוכל להמשיך ולחולל פלאות בקרב יהודי העיר במשך הדורות.

הרב נהג מידי ליל שבת, לאחר סיום התפילה, לעבור בדרך לביתו בביתה של אימו, לנשק את ידיה ולאחל לה שבת שלום. באחד מלילות השבת הקור היה עז וגשם כבד ביותר ניתך ארצה. הגאון לא ויתר והלך כמידי שבת לביתה של אימו. כשהגיע לבית לא שמע את הקולות הרגילים של סידור השולחן, והבין כי כנראה אימו נרדמה. **היות וחשש שפתיחת הדלת תעיר את אימו, ולוותר על הביקור לא רצה, נשאר עומד בגשם השוטף ובקור העז שעה ארוכה, עד ששמע את אימו קמה ועורכת את השולחן, ורק אז נכנס לבית כשהוא רטוב עד לשד עצמותיו.**

על כוחו של הרב כמחולל נסים ונפלאות ועל בקיאותו בחוכמת הח"ן יעיד הסיפור המופלא הבא: פעם אחת בא מכשף ערבי לעיר טוניס, והיה מראה ניסים ונפלאות באחיזת עיניים. **המונים רבים התקהלו לראות את המכשף, שהיה שוחט אדם אחד וחוזר "ומחייהו" על ידי כישוף.** היות וקבע את מושבו בסמוך לבית-הכנסת, יהודים רבים שעשו את דרכם להתפלל, מצאו את עצמם מסתופפים מסביב לאותו מכשף וצופים במעשיו.

כאשר ראה כך הרב ישועה בסיס, שלח את משרתו וביקש ממנו לומר למכשף להעתיק את מקומו למקום אחר. המשרת הלך- אולם המכשף סירב. הרב שלח בשנית את המשרת תוך שהוא מזהירו לבל יוסיף באיוולתו- אולם המכשף לא שת לבו גם לזאת, ואף ביזה את רבנו. מה עשה? שלח את המשרת שלו בשלישית, וביקשו לעמוד מרחוק ולהזכיר אותיות אלפא ביתא למפרע (תשר"ק צפע"ס) כמה פעמים. בכוח אותיות אלו התבטל כוחו של אותו מכשף. **ואת מי ששחט- לא הצליח להחיותו ואשר שכב לא יוסיף קום.** כאשר ראה זאת הציבור, מיד קמו עליו ויתנוהו בבית-המאסר, כן יאבדו כל אויבך ישראל.

הגאון הרב חזקיה הכהן רבין זצ"ל- נולד בראש חודש שבט ה'תרל"ב (1872) בבוכרה. עוד כשהיה רך בשנים ניכר כי לגדולות נוצר. במשך שעות רבות עסק בתורה הקדושה. במשך שלוש שנים רצופות שקד על תלמודו בביהמ"ד כל השבוע. רק לקראת שבת חזר לביתו. בשנת ה'תרנ"ו (1895) נפטר אביו ששימש כרב הראשי וראב"ד בוכרה וגלילותיה במשך כשלושים שנה. למרות שרבינו היה כבן 24 שנים בלבד הוא התחיל לשמש במקום אביו. זמן קצר לאחר מכן עשרות קהילות מקרוב ומרחוק עמדו איתו במשא ומתן בעומקה של הלכה. נודע בבקיאותו הרבה בענייני גיטין, יבום וחליצה, מקוואות, חושן משפט ועוד. שאלות הופנו אליו מכל ערי בוכרה רבתי. התכתבויות רבות היו בינו ובין רבני הערים בירושלים, קובא, ברדיטשוב, פראג, וורשה שבפולין ודובנא שבליטא. עם עליית הקומוניסטים לשלטון ברוסיה וכבישת ערי בוכרה התחילה רדיפת היהדות והרבנים. שם משפחתו 'רבין' משמעותו בשפה הרוסית 'רב', היה סימן ברור כי מדובר במשפחה מיוחסת של רבנים. הבולשביקים הוציאו להורג את שני אחיו: רבי פינחס הי"ד ורבי רחמים הי"ד. קהילות בוכרה המשיכו את לימוד התורה והפעילות התורנית תחת הנהגתו של רבינו למרות האיסור החמור שגזרו הקומוניסטים על כל פעילות תורנית. גאון בנגלה ובנסתר. רבים פנו אליו ונושעו.



בשנת ה'תרפ"ה (1905) ראשי המשטר הקומוניסטי פנו לרבינו בדרישה שיפסיק את הדרשות ושיעורי התורה בטענה שהוא 'מסית נגד הקומוניזם'. רבינו הבהיר כי אינו מדבר נגד השלטון ודרשותיו ושיעוריו הם רק בענייני תורה והלכה. הם שלחו מרגלים לעקוב אחריהם והזהירו אותו כי יגלו לסיביר לשנים ארוכות עם עבודת פרך, אבל רבינו המשיך במעשיו. ראשי המשטר הציעו לו לעזוב את רוסיה, אבל רבינו סירב גם לזאת. בשנת ה'תרפ"ט (1929) השלטון הסובייטי העליל על רבינו עלילת שווא והעמיד אותו למשפט ראווה, אולם רבינו הצליח לברוח לאפגניסטן. בחודש ניסן ה'תרצ"ה (1934) הגיע לארץ ישראל. דרשתו הראשונה היתה ב'שבת הגדול' בביה"כ המרכזי לעדת הבוכרים 'בבא תמא'. בשנת ה'תרצ"ח (1938) ביוזמנו הוקמה ישיבת "ש"ם" על שם רבי שלמה מ'וסיוף (הכספים ניתנו מצוואתו של ר' שלמה מוסיוף).



שנה לאחר מכן פעל להקמת בית שחיטה לעופות בשוק של שכונת 'רחובות' הבוכרים. בשנת ה'ת"ש (1940) התבקש רבינו ע"י ראב"ד ירושלים לכהן כדיין בבית הדין של העדה הספרדית. בנוסף רבינו הצטרף לחבורת המקובלים בירושלים ולמד בישיבת המקובלים 'רחובות הנהר'. שלושים יום קודם פטירתו אמר רבינו למשפחתו כי ימיו ספורים. נפטר ב-ט' טבת ה'תש"ה (1944). חי כ-72 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים. על שמו הוקם בית-הכנסת 'עטרת חזקיה' על ידי בנו ר' יהודה וכן רחוב בשכונת הר נוף נקרא בשמו.



אביו: ר' יצחק חיים (הרב הראשי וראב"ד בע"ת בוכרה וגלילותיה). **אמו:** מרת יוכבד (נכדת ר' יוסף ממאן מערבי זצ"ל שלוחא דרבנן בערי בוכרה). **אשתו:** מרת מרים. **מרבתי:** הגאון ר' משה ברוך (מח"ס 'תיבת משה'), המקובל רבי שאול דוויק הכהן (השד"ה), הגאון ר' אהרון בן שמעון (רבה של צפת ששימש כשד"ר בבוכרה). **חברותא:** המקובל ר' יעקב מונסה. **מתלמידיו:** הגאונים ר' יהודה (בנו), ר' בן ציון הכהן רבין (אחינו וחנתנו). **מילדיו:** הגאון ר' יהודה. **מספריו:** **עטרת חזקיה מזכרת הגיטין** - שו"ת.

להלן סיפורים מפי הרה"ג ר' יצחק הכהן רבין, נכדו של רבינו (מעובדים מתוך 'מרווה לצמא'): בבוכרה היו יותר מחמישים ערים וישובים שהתגוררו בהם יהודים. כולם היו כפופים למרותו של הרב הראשי. פעם אחת הגיע לרבינו אדם עשיר מעיר רחוקה. הוא סיפר לרבינו כי עד עכשיו נולדו לו רק בנות. הוא משתוקק לזכות לבן זכר. הוא ביקש את ברכת רבינו וכן את עצתו. רבינו שאל מהיכן הוא הגיע ולאחר שהבין כי הוא הגיע ממקום רחוק הוא ביקש ממנו להתארח אצלו למשך ימים אחדים כדי שינוח מעמל הדרך. לאחר כשבוע ימים רבינו קרא לו ואמר: "שוב כעת לביתך, בעוד שנה בעז"ה תיפקד בבן זכר". מדברי רבינו לא נפל דבר. לאחר כשנה חזר האיש לרבינו כדי להודות ולבשר לו כי אכן נולד לו בן כפי שרבינו אמר.

בעיר סמרקנד פעם אחת התרחשה רעידת אדמה. מדובר בעיר השניה בגודלה במדינת אוזבקיסטן. אחרי הרעידה שהיתה המשיכו להתרחש רעידות משנה. אנשים ברחו מיד מהבתים שלהם לשדות. הם בנו אוהלים בשדה והמתינו עד שיפסקו רעידות האדמה. רעידות האדמה המשיכה לפקוד שוב ושוב את העיר והאנשים לא יכלו לחזור לביתם. המצב הפך להיות למסוכן ביותר. הקושי להסתדר עם ילדים קטנים ללא אוכל ובגדים כשהם ישנים באוהלים לא היה קל.

בצר להם הם שלחו משהו לרבינו שיספר לו על המצב. כשרבינו שמע על כך, הוא החליט לבוא בעצמו לעיר סמרקנד. הוא נכנס לאחד האוהלים. מאחר והתעסק גם בתורת הסוד הוא ערך באוהל יחודים וכוונות. לאחר מכן ביקש סכין וחתך את האוהל לשני חלקים ואמר: "אפשר כבר לשוב לעיר. הסכנה כבר חלפה". מדברי רבינו לא נפל דבר. מאותו הרגע רעידות האדמה פסקו לחלוטין!



האדמו"ר הרב אברהם אבא ליפער מפיטסבורג זצ"ל - נולד ב-י"ח כסליו ה'תרע"ח (1917) בקרולי (רומניה). בילדותו עבר עם משפחתו להתגורר בפיטסבורג (פנסילבניה-ארה"ב). ובשנת ה'תר"ץ (1929) נסע יחד עם אחיו ללמוד בראחוב, לאחר 4 שנות לימודים קיבל הסמכה לרבנות ועבר לישיבת סקלהיד. בשנת ה'תרצ"ז (1936) התארס, אולם החתונה התעכבה זמן רב, כדי שרבי יוסף, אביו- יוכל לבוא מארצות הברית. בשנת ה'תרצ"ט כשהחלו רוחות המלחמה התחתן ללא נוכחות אביו בעיירה צ'רנוביץ שברומניה מקום מגורי חמיו.

כ-8 שנים נסמך על שולחן חותנו ומונה ע"י לרב ביה"כ הגדול בעיר. שני אחיו ובנו בן השש (חיים) הי"ד נרצחו בשואה ובחסידי שמיים ניצל בניסיונים. בשנת ה'תש"ח (1947) חזר לארה"ב והתגורר בבית אביו כשנה. בשנת ה'תש"י (1949) עבר להתגורר בניו-יורק (ארה"ב) שם הקים בית-מדרש וקהל רב הסתופף בצילו. לאחר פטירת אביו באדר ה'תשכ"ו (1966) החל לכהן במקומו כאדמו"ר בעיר פיטסבורג. בשנת ה'תשכ"ט (1969) ל"ע שכל את בנו ר' יצחק אייזיק (חתן ר' ישראל אריה זלמנוביץ רבה של עכו) ובשנת ה'תש"ל (1970) עלה לארץ ישראל, התגורר בעיר אשדוד והקים מוסדות תורה וחסד. **מלומד בניסים**. נפטר בפתאומיות בעשרה בטבת ה'תש"ן (1990). חי כ-73 שנים. ציונו בהר המנוחות שבירושלים. בנו רבי מרדכי ישכר בער הוכתר למלא את מקומו.

אביו: אדמו"ר ר' יוסף. **סבא:** ר' ישכר בער מסאטמאר (מצד אביו), ר' אברהם אבא מיזנר (מצד אימו). **אשתו:** מרת רחל (בתו של קרובו רבי "האדמו"ר הזקן מנדבורנא"). **אחיו:** יצחק אייזיק, ר' ישכר בער ור' מרדכי. **אחיותיו:** מרת חיה (נישאה לר' אברהם טברסקי) ומרת לאה הינדא (נישאה לר' שלמה מהורניסטיפול). **בניו:** חיים, ר' יצחק אייזיק והאדמו"ר ר' מרדכי. **חתניו:** ר' גרשון פרל (רב ביה"כ "זכר יצחק"), ר' דב צבי קרייזוויט (בן ר' חיים) ור' דוד שפיגל (מאוסטרובה-קאלושין ארה"ב). **מרבתי:** ר' יהודה סג"ל רוזנר (בעל "אמרי יהודה"), ר' שלמה זלמן פרידמן (אב"ד ראחוב). **מספריו:** יאמונת אברהם.

רבינו נודע כבעל מופת. השתמש בקמיעות, החלפת השמות ועוד כדי להושיע את הנצרכים. פעם איבד זקן בן תשעים את ראייתו, והרופאים אמרו, שהסיבה היא זקנותו המופלגת. נתן הצדיק לבני המשפחה שתי חבילות של נרות, שידליקו בבית האיש. **כססיימו להשתמש בחבילה הראשונה, נפקחה עין אחת וראה, וכן אירע עם העין השנייה.**

כשהגיע הרבי לבגליה היה עסוק בתפילות, לימוד או קיבל אנשים שבאו לעצה ולברכה. מאחר שלא היה בקו הבריאות (בלשון המעטה), הנסיעה לחו"ל הייתה בעבורו מסירות נפש. חסידיו חשבו להפגישו עם פרופסור, אשר פיתח את שיטת ה'מיקרוביטיקה' ועומד היום בראש תורת ריפוי זה. בין תלמידיו של הפרופ' היו בני הזוג לנדא מבגליה, שהיו מחסידי האדמו"ר. האשה למדה שנים רבות את תורת הריפוי הנזכרת, השתלמה בזה ואף פתחה קליניקה, ונחשבה לאחת הבכירות מבין תלמידיו של הפרופ'.

פנו אליהם משמשי הרבי, בבקשה, אם יוכלו לתאם מועד בו יפגשו הפרופ' והרבי, כדי שהוא יקבע את הדיאגנוזה ודרך הטיפול. להיפגש עם הפרופ' הייתה משימה לא קלה, הלה היה טרוד בהרצאות ברחבי העולם, ניהל קליניקה ואף עמד בראש ביה"ס להשתלמות בתורת המיקרוביטיקה. מספר מזכירים ניהלו את סדר יומו, וכדי לקבוע תור היה צריך להמתין מס' חודשים. צריך לקרות נס, שהרבי יתקבל אצלו בימים הספורים, שבהם ישהה בבגליה. משמים סובבו, ובאותו יום פגשו הזוג את הפרופ' בחנות באנטוורפן, דבר שמעולם לא קרה. הם העלו בפניו את בקשתם: "הגיע לכאן אדם קדוש, הסובל מבעיות רבות בגופו ומבקשים מהפרופ', שבצעד חריג יסכים לראות את הצדיק".

בתחילה התחמק מהבקשה והשיב "תדברו עם המזכירים, איני יודע, מה סדר יומי". הם לחצו עליו, ולאחר הפצרות הסכים לקבלו באותו יום אחה"צ, לפני שהוא טס להרצאה בשווייץ. בני הזוג הודו לו והוסיפו לבקש, שיואיל הוא לבוא לרבי, מאחר שזה מאמץ קשה מידי עבורו. כששמע את הבקשה, חזר בו הפרופ', לא הוא זה שילך לפציינטיים, הם שצריכים להגיע אליו. הם שבו והפצירו. לאחר שכנועים לא מעטים, השתכנע גם לזאת, הוא ביקש את הכתובת המדויקת ובשעה 4 אחה"צ הוא יעשה מאמץ להופיע. שמחתם הרקיעה שחקים.

לפני השעה 4, שלחו את הקבוצה, שבאה עם הרבי, ובדירה נותרו הרבנית ובני הזוג. הרב ישב בחדרו ולמד. בני הזוג המתינו בחוץ ואכן כעבור מס' דקות מכונית הדורה נעצרה בכניסה לבניין. בני הזוג קיבלו את הפרופ'. הלה נכנס לחדר הרבי. בתחילה שוחחו ולאחר מכן הוציא מכשירים והחל בבדיקה. הביט בגלגלי העין, בצפורני ידיו ורגליו. כשסיים את הבדיקה, הראה סימני תמיהה והחליט לבצע את הבדיקות שנית, ואז הניח את המכשירים, ובקול נרגש אמר: "מעולם לא נתקלתי בדבר שכזה! כשאני בודק אדם, רואה אני את מצבו הפיזיולוגי באופן הברור ביותר, בנוסף בבדיקה אני עומד על מצבו המנטלי, דהיינו על מצב רוחו, השמחה, ההתלהבות וכו'. במקרה זה אני רואה **אדם עם בעיות בכל אבריו:** בדם, בעור, במערכת העיכול, בעיות קשות בלב ואיפה לא? אך במקביל כל איבריו **משפריצים שמחה ומרץ נעורים**. אלפי אנשים בדקתי בחיי, וזו הפעם הראשונה שאני נתקל בתופעה כה **סותרת:** מצד אחד גוף שבור ומפורק, ומצד שני שמחה ברמה כה גבוהה". הוא רשם את דרכי הטיפול ובמקום לגבות תשלום ביקש: "**מאדם פלאי שכזה אני מבקש ברכה**".

לאחר כשנה, עזבו בני הזוג ועלו לארץ. בכל שנה היו מתקשרים לפרופ' לאחל לו שנה טובה, בריאות והצלחה, והלה היה מתעניין בשלום הצדיק, וביקש להזכירו לברכה, וחזר, שמעולם לא פגש באדם פלאי שכזה. שנה אחת, לאחר שהתקשרו, התעניין הפרופ' בשלום הצדיק, השיבו באנחה, כי הוא נפטר. כעבור דקה ארוכה של שתיקה אמר: "ירדה לי דמעה, הוא היה צדיק ומיוחד, לא ראיתי דבר כזה מעולם".

הגאון הרב יחיאל ממוש זצ"ל- נולד בשנת ה'תקכ"ח (1767). עוד לפני שהגיע לגיל עשרים נמשך לחסידות. קיבל מאת הגאון ר' מרדכי מלכוביטש שהשפיע עליו מאורו עד שהפך לתלמידו המובהק והיה לאחד מהאריות שבחבורה. רבו נפטר בשנת ה'תק"ע (1810). בנו ר' נח מילא את מקומו ורבינו דבק בבנו.

משנת ה'תקע"ג (1812) התחיל לשמש כרבה של מוש חדש (עיירה קטנה שקרובה לברנוביץ' שברוסיה הלבנה). תפקיד אותו מילא במשך ארבעים שנה. במשך כל זמן כהונתו לא שלטה שום מגיפה או מחלה. סירב שיכתירו אותו כאדמו"ר. למרות זאת, צדיקים גדולים היו 'מתחממים לאורו' ביניהם הגאון האדמו"ר ר' משה פאלייר מקוברין.

רבותיו הקדושים מלכוביטש וחסידיהם כיבדו מאוד את רבינו **והעידו עליו שכל דיבור שהיה יוצא מפיו- היה מתקיים מיד!** למרות שהיה **גאון אדיר בכל מקצועות התורה, היה מסתיר את מדרגותיו במעטה של ענווה**. תלמידו האדמו"ר ר' משה פאלייר העיד על רבינו כי **רוח-הקודש שרתה עליו**. הירבה בסיגופים ותעניות. הנהגתו והליכותיו בקודש היו מופלאות ביותר. נפטר בערב שבת קודש שבו חל תענית עשרה בטבת ה'תר"ב (1852). חי כ-84 שנים. ציונו במוש.

אביו: ר' מנחם. **אחיו:** ר' דב בער מסלאנימא. **ילדיו:** אין. **מרבנותיו:** רבי מרדכי מלכוביטש, רבי נח מלכוביטש (בנו של ר' מרדכי). **מתלמידיו:** האדמו"ר ר' משה פאלייר מקוברין.

הרה"ק ה'בית אברהם' סיפר כי כאשר רבינו היה ילד בן שבע הוא הלך פעם לחידר וראה יהודי עגלון. לפתע הסוס נפל ומת. בעל העגלה בכה תמרורים מאיפה יקח עכשיו לפרנס את ביתו. רבינו ראה זאת והדבר מאוד נגע לליבו. הוא אמר: "ריבונו של עולם, אני לא אלך לחדר עד שהסוס יקום על רגליו ויחיה", וכך היה שהסוס קם והעגלון המשיך לנסוע אתו.

הרה"ח רבי אברהם אשכנזי ז"ל סיפר ששמע מהזקנים בטבריה: בזמנו של רבינו היה בחור בשם יואל. הוא היה בחור שובב. היה לו מקל מעץ שהחזיק. לעיתים היה משתמש בו לרעה שהיה מכה בו את מי שהכעיס אותו. פעם אחת הסתכסך עם נכרי. יואל היכה את הנכרי במקל והרג אותו.

מיד אסרו אותו בבית הסוהר. אביו ששמע על כך נבהל מאוד. מי יודע מה יעשו לבנו ומה יגזר עליו בבית המשפט. האבא רץ לביתו של רבינו ושפך לפניו את ליבו המר. רבינו שאל: "למתי קבעו את המשפט?". האבא ענה לו: "בעוד עשרים יום". רבינו שאל: "האם יש עדים שראו את המעשה?".

האבא ענה לו: "יש כמה עדים אבל אני לא יודע מי הם". רבינו הרגיע אותו ואמר: "יהיה טוב". בתוך הזמן עד לעריכת המשפט מתו במוש כמה גויים צעירים לימים מחוץ לדרך הטבע. ביום המשפט התברר שכל העדים שהיו צריכים להעיד במשפט מתו. מכיוון שלא היה מי שיעיד בפני השופטים שחררו אותו לחופשי.

פעם אחד מאנשי העיר נסע לאמריקה והשאיר בעיר את אשתו וילדיו. לילה אחד באמצע הלילה רבינו קרא למשמשו ר' משה אהרן ואמר לו: "נלך ונראה מה שלומה של האישה ובניה". ר' משה אהרן תמה ואמר: "רבינו, למה הינך רוצה ללכת אצלם באמצע הלילה ולהפריע את שנתם? נלך מחר". אבל רבינו התעקש ללכת באמצע הלילה. קמו והלכו לבית האישה.

כשבאו לבית הם נקשו בדלת ולא פתחו. רבינו אמר למשמשו שיקח קרדום וישבור את הדלת. כשפרצו את הדלת ראו כי כולם מעולפים. התברר כי תנור העץ שחימם את הבית הוציא עשן מחניק. אם היו מאחרים ובאים בעוד שעה, כבר כל בני הבית היו מתבקשים לעולם שכולו טוב.

כשהיו באים להיפרד מרבינו בימות החורף, היו שואלים אותו אם לצאת מהעיר עם סוס ועגלה או עם מזחלת (שמתאים לנסוע בה בעת השלגים). רבינו היה עונה להם. פעם אמר לאחד השואלים שיצא עם מזחלת למרות שבאותו יום השמש זרחה ולא היה נראה שעומד לרדת שלג.

רבי משה אהרן משמשו שהיה תמים שאל: "הרי רואים את השמש זורחת. מדוע תאמרו לו לצאת עם מזחלת?". רבינו השיב לו: "מה אכפת לך מה שאני אומר?". כמובן שהשואל ציית לרבינו. תוך מספר שעות בעוד השואל בדרך השמיים התקדרו בעבים והתחיל לרדת שלג כבד. אם הוא היה יוצא עם עגלה הוא לא היה יכול לחזור לביתו.

וחרים היו באים אליו מכיוון שהם נוסעים בדרך והימים ימי חורף, והיו רוצים 'לקנות' ממנו שלג, כלומר: שיגיד שיהיה שלג. כשרבינו היה אומר שיהיה שלג אז נעשה שלג. הם העדיפו את השלג כי היה ניתן לנסוע על גבי מזחלות וזה היה הרבה יותר נוח מנסיעה בעגלה. פעם כשנפרד מכמה יהודים ולקח מהם כסף עבור שלג, משמשו ר' משה אהרן הביא קצת עפר מהאדמה שבחוץ. המשמש נכנס לרבינו וטען: "כבוד הרב, אתה שלחת את האנשים בתנאי שיהיה שלג. ראה כי האדמה יבשה. אין שום שלג". באותו הרגע התחיל לרדת שלג כבד כפי שרבינו אמר.

אנשי הרה"ק מקאברין שגרים במוש נהגו שלפני נסיעתם לרבה, היו נכנסים ונפרדים מרבינו והשאירו לו שני רובל. לימים התיישבו ונסעו לקאברין מבלי להיפרד ממנו. בדרך גזלנים התנפלו עליהם, וגנבו מכל אחד מהם שני רובל! כשבאו אל רבי יחיאל לאחר מכן, אמר להם: "מה היה איכפת לכם לבוא אלי, להיפרד ממני ולומר לי היו בריאים. אני הייתי אומר לכם סעו לשלום".





חכם הרב משה צאלח זצ"ל - נולד בערך בשנת ה'תרנ"ד (1894) בבגדאד. כבר כשהיה עלם צעיר השקיע את ראשו ורובו בעולם התורה. ניכר כי לגדולות נוצר. בתחילת דרכו למד בישיבת 'תומכי תורה'. כשהיה בן שבע-עשרה שנים הוסמך להוראה על ידי גדולי חכמי בגדאד. למד בבית-המדרש 'בית זלכה'. עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה, רבינו גויס בכוח על ידי השלטונות. רבינו נשלח לשדה הקרב ללא תנאים בסיסיים וללא הכשרה מינימאלית וראה ניסים גלויים. לאחר חמש שנים חזר לבגדאד. מיד לאחר מכן פרצה מחלת המלריה. רבינו הגיע עד שערי מוות ובחסידי שמיים התרפא לאחר שני ניתוחים. בהמשך התמנה לשמש כאחד מראשי הישיבות בבית-המדרש 'בית זלכה'. בשנת ה'תש"ד (1944) עבר ללמד בבית-המדרש 'מנדאני'. רבינו הדריך את הרבנים ואת התלמידים וזכה להגדיל את מספר התלמידים ל-780.

נישא לראשונה בשנת ה'תר"פ (1920). לאחר שהמתין 28 שנים בהם שבהם לא זכו לפרי בטן למרות תפילותיו הרבות, נאלץ לגרש את אשתו ובשנת ה'תש"ח (1948) נישא בשנית. בשנת ה'תשי"א (1951) עלה לארץ עם אשתו ושני ילדיו. בהתחלה נשלחו למעברה 'עין שמר'. שנה לאחר מכן הגיעה משלחת מטעם יהדות בבל וביקשו מרבינו לשמש כרבה של המעברה 'נחלת יהודה'. רבינו הסכים למרות החיים הקשים במעברה בפחונים ושם הרביץ תורה ברבים. דאג לבניית בית-הכנסת אליהו הנביא. שימש כרבה של מעברה 'נחלת יהודה' וכרב בית-הכנסת עד יומו האחרון. משכורתו הדלה לא הספיקה ורבינו נאלץ לבקש סיוע מלשכת הסעד. למרות מצבו הגשמי פיזר צדקה ביד רחבה וארגוני צדקה וחסד וישיבות פנו אליו רבות לבקשת עזרה. הסתפק במועט בבית קטן וצנוע. בספריו נמצאו קבלות של תרומות לארגוני צדקה מכל הארץ. דקדק במצוות הכנסת אורחים. ענוותן. הסתיר את כתיבת חידושי תורתו. ידע את מועד פטירתו. נפטר ב-י' טבת ה'תשכ"ו (1966). חי כ-72 שנים. ציונו בבית-העלמין שיכון גורדון בראשון לציון. ישיבת 'הרב משה יחזקאל אלצאייג' נקראה על שמו וכן הרחוב שבו התגורר נקרא 'רחוב הרב משה צאלח'. גם כיום המתפללים על ציונו זוכים לראות ישועות.

אביו: חכם הרב יחזקאל (עבד לפרנסתו כצורף. היה בקי בש"ס ומפרשיו וכן היה מקובל). **סבא (מצד האב):** חכם הרב צאלח. **אימו:** מרת תפאחה (אחיינית חכם באשי ר' אברהם הילל, חכם ר' יחזקאל הלוי אל ואכיל וחכם באשי ר' יצחק שלמה מגל"ד). **סבא (מצד האם):** חכם הרב מאיר חורש. **נשותיו:** מרת רג'ינה (זיווג ראשון. נישאו בשנת ה'תר"פ-1920. בת ר' משה מזרחי), מרת נזימה (זיווג שני. נישאו בשנת ה'תש"ח-1948. בת ר' פינחס). **ילדיו (מזיווג שני):** ר' יחזקאל, ר' פנחס, ר' אברהם, ר' יצחק, מרת שמחה, מרת שושנה ומרת רחל. **מרביתיו:** אביו, המקובל חכם ר' יחזקאל, המקובל חכם ר' יהודה פתיה (היה רבו המובהק), המקובל חכם ר' שמעון אגסי. **מתלמידיו:** הגאון המקובל הרב יוסף זליכה (רבה של פרס כץ). **מספריו:** יפני משה- על התורה בדרך הפשט **ויקהל משה**- על התורה בדרך הפרד"ס **בגדי ישע**- על הנ"ך **מוליך לימין משה**- פירוש על הש"ס **ויגד משה**- על אגדות הש"ס **ישמח משה**- מצוות וענייני הנישואין **ויסתר משה**- על הזוהר הקדוש ותיקוני הזוהר **משרת משה**- על האידרות רבא וזוטא ופירוש על יין הרקח **מילי דחסידותא**- על ספר חסידים **ענך לחם**- לפול על הש"ס ומדרשים וספרי קבלה. בנוסף כתב פיוטים רבים.

אחותו רוזה סיפרה שפעם אחת היא עברה בשוק בבגדאד וראתה שם את אחיה חכם משה. היא דיברה איתו במשך עשרים דקות. היא הגיעה אליו בערב ואמרה לו שרוצה להמשיך לדבר איתו בקשר למה שדיברו היום בשוק. רבינו שאל: "מתי דיברת איתי?". לרגע היה קשה להבין את כוונתו והיא ענתה: "היום דיברנו בשוק במשך עשרים דקות". רבינו השיב לתדהמתה: "אה, זאת את הייתי!". היא היתה פשוט המומה והבינה שדיברה איתו עשרים דקות בלי שאחיה חכם משה הסתכל עליה כלל. רבינו לא ידע שהיא אחותו וזאת משום ששמר על עיניו הקדושות.

באחד מימי ראש השנה לאחר פטירתו של רבינו, בנו התפלל בבית הכנסת 'אליהו הנביא' שאביו הקים. באמצע התפילה התפתח ויכוח בין המתפללים לגבאי בית הכנסת. במוצאי החג בנו של רבינו התקשר לאחותו שמתגוררת בצד השני של הארץ ושאל בשלומה. היא בתשובה שאלה אותו: "מה קרה היום בבית הכנסת?". הוא ענה: "למה את שואלת?". היא סיפרה לו שחלמה בלילה שאביה בא אליה והביא לה דף שכתוב בו את ישרותו של גבאי בית הכנסת והורה לה לתלות אותו על פתח בית הכנסת. בנו כששמע זאת התרגש לראות שאביו שומר על שלום בית הכנסת שהקים גם לאחר פטירתו. בנו רץ לגבאי בית הכנסת לספר לו שמשמיימים הודיעו על כשרותו וישרותו.

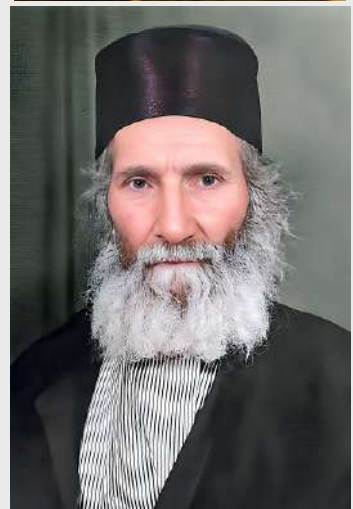
אחד משכניו של רבינו קיבל אירוע מוחי ל"ע. הוא הובהל לטיפול נמרץ בביה"ח. הרופאים אמרו שיש לו חיידיק במוח, ובנוסף לאירוע מוחי והתקף לב שעבר- שעותיו ספורות. בנו שהתגורר בחו"ל שהה באותה עת בירושלים. כששמע זאת הרגיש דחף ללכת להתפלל בקבר רבינו. הוא הלך לבית העלמין, השתטח והתפלל לרפואת אביו, שלדברי הרופאים נותרו לו שעות בודדות לחיות. כשחזר לביתו נרדם. בחלומו ראה את רבינו אומר לו: "ישועת ה' כהרף עין. אל תדאג" ונעלם. הבן הנסער קם משנתו. בדיוק באותו רגע הטלפון צלצל ואימו הודיעה לו שהרופאים אמרו עכשיו שמצב אביו השתפר. מאותו רגע מצבו הלך והשתפר כליל. כשקם ממיטתו שאל את בנו: "היית בקבר של חכם משה?". בנו סירב בהתחלה לספר לאביו, אבל לאחר שאלות חוזרות נשנות הודה שהלך לקבר של רבינו. סיפר אביו שבאותו הרגע שהלך לבית עלמין, ראה ששמים אותו על משטח משיש שבו רוחצים את המתים ל"ע וכולו מלא דם. לידו ראה מלאכים והנה עומדים להכריז עליו שהוא מת ח". פתאום ראה את חכם משה מגיע ואמר לו "ישועת ה' כהרף עין". פסוק שלפני כן לא הכיר אותו כלל, ואז הוציא אותו משם וסיפר לו שבנו הלך להתפלל על קברו. (החומר והסיפורים מעובדים מתוך הספר 'והאיש משה' באדיבות נכדו ר' אברהם דוד)

המקובל רבי יהושע שרבאני זצ"ל: נולד בשנת תרל"ח (1878) בבגדד (עירק). **מזקני המקובלים.** מחכמי בבל. בצעירותו למד תורה בבית-מדרש בית-זילכא יחד עם חכמי ורבני בבל. ממקורב ומבאי ביתו של הרה"ג המקובל חכם רבי יוסף חיים זצ"ל. עלה לארץ ישראל בשנת תר"ס (1900) לאחר נישואיו והתיישב בירושלים. בירושלים למד בישיבת המקובלים 'רחובות הנהר'.



נהג לעסוק בתורת הקבלה ולחיות חיים של קדושה, בפרישות וסיגופים ובתעניות כדי לזכך את נפשו. עפ"י עדות הרה"ג בן ציון אבא שאול זצ"ל (שהיה בעל נדתו), למד רבינו בישיבת ת"ח שהיו **לומדים ברציפות ממוצאי שבת עד ערב שבת שאחריו**, ורק אז היו חוזרים לבתיהם לכבוד השבת. לאחר מספר שנים ייסד יחד עם הרה"ג יעקב חיים סופר זצ"ל ('כף החיים') והרה"ג יחזקאל עזרא הלוי זצ"ל את ישיבת "שושנים לדוד". כיהן כרב בשכונת בקעה בירושלים.

בימי השובבי"ם היה מתענה תענית הפסקה (דהיינו ממוצאי שבת עד ליום שישי לאחר מכן). ידוע בקרב גדולי ירושלים בכח תפילותיו וברכותיו. **נהג להתפלל על הפרט ועל הכלל ועזר לאנשים רבים.** נפטר בשבת קודש י"א טבת תשל"ג (1972). חי כ-94 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים (סמוך לציונו של ר' יעקב חיים סופר).



אביו: ר' יצחק. **אמו:** מרת עזיזה. **בניו:** ר' דוד, ר' יוסף, ר' שאול ור' שלמה.

רבותיו: ר' יוסף חיים, ר' שמעון אגסי ור' חיים שאול דוויק הכהן.

חברותא: ר' סלמאן אליהו. **חיבוריו:** **יחיבר על מסכת ביצה**- אולם החיבור אבד בבגדד.

מסופר כי אחר פטירת המקובל ר' אברהם עדס, שתפילותיו עשו פירות תמיד ולא הושבו ריקם, היה הגאון ר' עזרא עטיה דואג בלבו, למי יפנו מעכשיו, מי יוכל לעתיר בעדם, וגילו לו בחלום: **"לכו אל ר' יהושע שרבאני אשר נפתחו שערי שמים לתפילותיו"**.

בספר 'אורח צדיקים' מובא כי בתקופת שלטון התורכי בארץ, גזר מושל העיר לפנות חלקים משכונת "בית ישראל" מתושביה כדי להפוך את האזור לשטח צבאי. תושבי המקום, וביניהם הרבה תלמידי חכמים וצדיקים ראו בדבר גזרה קשה בכך שישלצו לגלות לשכונות מרוחקות ולהתנתק מאוירת חיי תורה וקדושה ששררה בשכונת בית-ישראל.

בצר להם פנו לר' יהושע בבקשה שיבטל את הגזרה על ידי שיעטיר בתפילותיו כלפי שמיא. רבי יהושע נאות לכך וביקש להודיע שביום פלוני יתאספו הקהל בביה"כ לביטול הגזרה. כשהתאסף הציבור בבית-הכנסת, ניגש הצדיק לפני התיבה והחל לומר עימם את תפילת 'והוא רחום' מתוך התחנון הנאמר בימי שני וחמישי. זמן קצר לאחר שסיימו תפילה זו, ירד הרב מהתיבה ופנה ללכת לדרכו.

נדהמו הקהל, שהרי חשבו כי מצפה להם יום ארוך של תיקונים ותפילות. אל מול פני הקהל פנה אליהם הרב ואמר: **"אל תדאגו. הגזרה כבר בוטלה!"**. לא חלפו ימים אחדים, והנה נודע כי **אותו מושל רשע שגזר את הגזרה התנגש חזיתית בקיר ונמחץ למוות ברכבו החדש, בזמן שלמד לנהוג. בכך בטלה הגזרה וירד העניין מעל הפרק.**

בתקופת מלחמת ששת הימים, חכם יהושע היה גר בשכונת בקעה, ובנו היה גר בשכונת זיכרון משה, וכל אחד דאג לשלומו של השני. בנו שידע שאביו ודאי דואג לשלומו, משום כך למחרת ההפגזות מיד נסע לבקעה לבקרו, כשבנו נכנס לפתח הבית אמר לו אביו: **"גילו לי בחלום שאתה תבוא אליי היום, ברוך הבא!"**.

מִרְן הרה"ג עובדיה יוסף זצ"ל סיפר שפעם אחת בא לכותל המערבי ביום שישי בזמן השובבי"ם להתפלל, ומצא שם את ר' יהושע, וכשראה ר' יהושע את הרב, בענוותנותו ניגש אל הרב וביקש שיברך אותו. אמר לו הרב עובדיה: **"כבודו יברך אותי, שאתה נמצא שבוע ימים בצום ובסיגופים"**. שכן כך הייתה דרכו של הרב בזמן שובבי"ם.



באחת הפעמים, כשהיה בבית-הכנסת "אור החיים" בעיר העתיקה, **התבודד עם בוראו והתפלל שיעזור לו לתת אוכל לעולליו, מפאת שמצבו היה דחוק ביותר.** בהיותו סגור בחצר בית-הכנסת, נשען על מצחו, והנה רואה הוא אדם שלא מכירו, פותח את דלת החצר, נכנס ושם לו כסף בידו ויוצא ונעלם, האם היה זה אליהו הנביא?

סיפר רבינו אליהו פנחסי על סיפר ששמע ממו"ר אביו, הרה"ג שמואל פנחסי ששמע מפי הרב שרבאני זצ"ל: באחד הימים נפוצה שמועה בין האברכים שהגאון החכם ר' יוסף חיים זצ"ל בכל מוצאי שבת זוכה לגילוי אליהו הנביא ולומד עמו, ולכן היה מסתגר בחדרו בעליה לבלי יוצא ובא, והיה כותב שם את חידושיו. **החליטו האברכים לברר אם יש אמת בשמועה**, וסיכמו ביניהם לשלוח את ר' יהושע שהיה נער והיה מבאי ביתו של הגאון (שזכה להיכנס לגאון בכל עת שיחפוץ, ללא צורך לבקש רשות תחילה).

מצויד בקושיא חזקה, ויזרזוהו לילך אצלו במוצאי שבת ולהיכנס אצלו ישר בלא הודעה מוקדמת כדי שיזכה להציץ ולראות פני אליהו הנביא. הלך ר' יהושע וכשהגיע אל העלייה טיפס במהירות, בעודו במדרגות, יצא ר' יוסף חיים מתוך חדרו ואומר: **"באשר לקושיה הזו והזו היתרוץ הוא כזה וכזה"**. וישלחהו ולא אפשר בידו לראות את המתרחש בחדרו.

הגאון הרב יהושע הורביץ זצ"ל מדז'יקוב - נולד ב-ט"ו באדר ה'תר"ח (שושן פורים 1848). כבר בילדותו התפרסם כעילוי נפלא וחרף עצום. התכתב עם גאוני דורו בגיל צעיר. חונן בתפיסה מהירה ונדירה. גאון בתורה. בשנת ה'תרכ"ו (1866) בהיותו כבן 18 התמנה על ידי אביו לרב העיר דז'יקוב ובגיל זה סיים את חיבורו הראשון 'עמק הלכה' שהתקבל בהערכה ובהתפעלות גדולה אצל גדולי הדור. לאחר הסתלקות אביו מילא את מקומו באדמורו"ת והחל להנהיג את עדת צאן מרעיתו. אלפים נהרו אליו להתברך מפיו וליהנות ממנו עצה ותושיה. **רבים פנו אליו ונושעו. ענוותן מופלא. סלד מן הכבוד. בעל רוח-הקדוש.** בשנת ה'תרס"ט (1909) הכתיר את בנו יחידו הרה"ק רבי אלטר יחזקאל אליהו הי"ד לאב"ד בדז'יקוב (נרצח בשואה), כשהוא מתמסר ביתר שאת בהנהגת הכלל. היה בעל תפילה ובעל מנגן נפלא. רבים באו לשמוע בקול שוועת שיח ערב. נפטר בשב"ק פרשת ויגש, י"א טבת ה'תרע"ג (1913). ציונו באוהל אדמור"י דז'יקוב שבפולין על יד אביו הקדוש. חי כ-65 שנים.



סבא: ר' אליעזר. **אביו:** ר' מאיר (ה'אמרי נועם). **אמו:** מרת דבורה פיעצליס. **אשתו:** בת ר' לייבוש רייך מרישא. **מרביתיו:** אביו, ר' מאיר. **בנותיו:** מרת שרה (נישאה לר' מנשה אייכנשטיין, ראב"ד ריישא), מרת פערל (נישאה לר' עמנואל וולטפרייד השני מפשדבורג-לודז'), מרת יהודית (נישאה לר' פנחס נתן סאפרין מקומרנה-נאנאש), מרת בינה (נישאה לר' דוד שפירא מבוקווסק). **בנו:** ר' אלטר יחזקאל אליהו הי"ד (אב"ד בדז'יקוב-נישא עם בת דודו, ר' ישראל הגר מויז'ניץ). **מספריו:** **עמק הלכה-** סוגיות הש"ס **יקונטרסים-** תוספות מציה, דרך מלכים, קדושה משולשת **יעטרת ישועה-** על התורה ומועדים ושו"ת.



רבינו יעץ לחסידיו לעזוב את בתיהם מספר שנים לפני מלחמת העולם הראשונה. ואלה ששמעו בקולו ניצלו ממצוקות המלחמה ורק לאחר מעשה הבינו את הטעם שאמר להם לנדוד ממקומם, ואכן השטיבל החסידי הראשון שנוסד באנגליה היה של חסידי דז'יקוב. שבהוראתו עזבו את ארצם.



קרה פעם ואשה שהייתה יושבת על המשבר והתקשתה ללדת. מיהרו אבי היולדת ובעלה אל רבינו שהיה אז בראשית ההנהגה והזכירו את היולדת, רבינו שקע בהרהורים, ולאחר-מכן אמר: 'הביאו מיד כד עם יין מעד אשר יושם על שולחן השבת והכל יעבור בשלום', אבי היולדת העיז פניו ואמר: 'רבינו זה יקר מדי!'. מיד החוויר רבינו וכל צורתו השתנתה, הוציא אנחה עמוקה ואמר: 'מה עשית, הכל אבוד, ניסיתי לעזור לך ולא נתת לי!', הבעל שראה את המצב אמר: 'האשה שלי ולא של אביה מה אני אשם? אני אביא את היין המבוקש', שקע רבינו בהרהוריו ואמר: 'מה שנעשה נעשה, אך שנה אחת של חיים אוכל להבטיח', **וכך היה, שיצאה מכלל סכנה, אך לאחר שנה אחת בדיוק הלכה האשה לעולמה.**



בחור אחד מחסידי רבינו בא אליו בדאגה, שהצבא זימן אותו להתגייס, אמר לו רבינו: 'אל תדאג, אתה תיפטר מהצבא בגלל מכנסיים!', הלה לא הבין את כוונת רבינו והלך לדרכו. בבואו למחנה הצבא ניסו למדוד לו מכנסיים **אך לא מצאו שום מידה, שמתאימה בשבילו ושלחו אותו לחופשי.**

יהודי אחד שמנהגי החסידים היו מוזרים בעיניו, היה מזלזל בהנהגות אלו. ובפרט לא נראה בעיניו, מה שנהגים החסידים לשתות י"ש בכל הזדמנות. יום אחד הזדמן האיש אצל רבינו, כשישב ושתה י"ש עם החסידים ביומא דהילולא של זקינו הרה"ק מרופשיץ, שאל: 'לכבר יש עוד יארצייט?' אמר לו רבינו: 'לו היית שומע לקולי הייתי מציע, שתית סכום כסף גדול לחסידים', והאיש נענה לרבינו ונתן סכום כסף לחסידים.

למחרת רבינו ראה את האיש מחלון ביהמ"ד וקרא לו להתפלל עימו, האיש אמר, שכבר התפלל אך רבינו התעקש ואמר לו, שייכנס, לאחר התפילה רצה האיש למהר לעסקיו, אך רבינו עיכבו ואמר לו: 'סובר אתה שבחינים עיכבתיך, דע לך שאני רואה מלחמה גדולה (היה זה בשנת ה'תרס"ח כשבע שנים לפני מלחמת העולם הראשונה) ובתוך המלחמה אני רואה אש ופצצות, ובתוך האש וההפצצות אני רואה אותך בין ירי התותחים, אך אם תיזכר שם ממני תמיד- תינצל, **האיש אכן השתתף במלחמת העולם כחייל בצבא האוסטרי והיה בקרב הנורא שנתפרסם בשם קרב קראשניק ועשה כדברי רבינו ותמיד זכר אותו, ואכן היה מהחיילים המעטים, שניצלו מהקרב הנורא הזה.**

מסופר על איש אחד שרצה לעלות לארה"ק, ולפני נסיעתו לארץ בא להיפרד מרבינו, אמר לו הצדיק: 'בעת צרה תיזכר בדמותי ותינצל', לימים חלה במחלת הקדחת, המחלה תקפה אותו בצורה קשה מאוד והרופאים התייאשו מחייו, תוך כדי איבוד ההכרה חלם, שהוא רואה את רבינו הקדוש. פנה הלה לצדיק ואמר: 'אני הולך למות והרה"ק הבטיח לי שאם אזכר בדמותו אנצל', שם רבינו את ידיו על ראשו ובירכו, שאמנם יינצל, **וכך הווה, שהבטיח לתדהמת הרופאים.**

מדי שנה בשנה היה רבינו בא לשבת לעיר ריישא, פעם אחת כשהלך ברחוב העיר עם חסידיו, השליך נכרי אחד שלג על הצדיק ונפל על השטריימל, פנה הרה"ק ושאל: "מי עשה זאת?" והראו לו על הנכרי, אמר: "מיתה משונה עליו", **ונפל על אתר ומת,** ורעשו מהמופת, שאל רבינו: "מה הרעש?" וסיפרו לו, שנפל הנכרי ומת תיכף. אמר רבינו: "יותר קשה ליתן פרנסה לישראל מלהרוג נכרי", והמשיך הרה"ק ואמר: "אתמול היה אצלי איש אחד והתאונן בפני שאיזה נכרי רוצה לשכור את בית המזיגה שלו מבעל הבית ולהשיג גבולו, אמרתי לו שיגיד לי את שמו של הגוי, ואמרתי לו **שתהא לו פרנסה אחרת,** למחרת בא האיש הנ"ל ובשורה טובה בפיו, **שמת הנכרי שרצה לשכור את בית המזיגה,** נאנח הרה"ק ואמר: "אמת שנהרג הנכרי, אולם מניין לך שהפריץ ירצה להשכיר לך עוד הפעם את בית המזיגה?!", וכן היה שהיה צריך למצוא לעצמו פרנסה אחרת.

רבינו היה שולח אנשים לאמריקה, וכידוע, שהייתה אז התנגדות של צדיקים מלנסוע לשם (מכיוון שבאותו זמן המקום היה רחוק מתורה ומצוות), וכשאמרו זאת לצדיק אמר: "אם היו הם רואים, מה שאני רואה, היו גם הם שולחים לאמריקה".



הרב שמואל פרומקין זצ"ל הידוע בכינויו "השותק מצ'ורטקוב": נולד בשנת ה'תר"ה (1844) בכפר סלאוויץ. עוד בצעירותו נחשב לעילוי, ולמד בהתמדה עצומה ומילא כרסו בש"ס ובפוסקים. הוא אף קיבל סמיכה לרבנות. אולם הוא לא רצה להשתמש בכתרה של תורה, ולכן העדיף להתפרנס מיגיע כפיו, כדי לקיים את הנאמר: "גדול הנהנה מיגיע כפיו".

הוא החליט לגור בזדאנסק- מחוז זמושץ, שם עסק במסחר במתכות ואבק שריפה. בעקבות אסון שבו נספו רעייתו ובתו גזר על עצמו שתיקה, ולמעשה במשך יותר מ-40 שנים עד יום מותו שתק ולא הוציא דברי חולין מפיו. נפטר ב-י"ב טבת ה'תרפ"ח (1928). חי כ-83 שנים.

כאות הערכה על העונש שגזר על עצמו בציווי רבו, האדמו"ר ר' דוד משה מצ'ורטקוב, על ציונו מופיעים המלים הבאות: **"האיש הפרוש מחמדי העולם ועסק בתורת ה' החסיד המופלג השותק- שמואל בר מאיר שמעון"**

אביו: רבי מאיר שמעון פרומקין.

להלן הסיפור המופלא, שהביא לשתיקתו של החסיד, ויש בו כדי ללמדנו עד כמה עלינו להיזהר בטרם נוציא מלה מפיו, לבל נצטער עליה כל ימי חיינו. ומעשה שהיה- כך היה: היות שהחסיד הרב שמואל פרומקין לא אבה להשתמש בכתרה של תורה, חיפש לו עבודה ובחר להיות כסוחר. הקב"ה סייע בעדו, ועד מהרה קרנו עלה והפך להיות לאחד מעשירי העיר צ'ורטקוב.

עושרו לו זכה, היה בזכות, כי הצליח לקבל זיכיון לספק לחיל-התותחנים האוסטרי אבק שריפה. מחסנים ומרתפים רבים היו בחצרו, שבהם אחסנו את הסחורה אותה היה מספק לצבא הקיסר.

שנים רבות חי בנחת ובשלווה בביתו יחד עם רעייתו ובתו, ותורה וגדולה היו על שולחנו. פעם פרצו בינו לבין רעייתו חילופי דברים, היה זה בגלל דבר של מה בכך, אבל בשל כעסו לא נצר את לשונו, ונפלטו ממנו דברי קללה כלפי אשתו: **"הלוואי שתשרפי"** כך אמר ר"ל. הדברים אך יצאו מפיו, וכל כולו חש רעד וחלחלה: **"אוי ואבוי, איזה דיבורים אסורים הוצאתי מפי! מה אעשה עתה?"** מובן שהוא התחרט מיד על דבריו, אך את הנאמר אין להשיב ולעיתים דברי האדם מתקיימים כשגגה היוצאת מפי השליט. לא חלפו ימים אחדים, ואשתו ירדה לאחד המחסנים כדי להוציא משם חפץ שהייתה צריכה לו. **במחסנים שררה אפילה מוחלטת שהייתה הכרחית מבחינה בטיחותית, כדי שהאוויר יישאר קריר, מכיוון שהאוויר באותם המחסנים היה ספוג בגזים רעילים.**

האישה בחוסר זהירות וייתכן שגם לא הייתה מודעת לסכנה שבדבר הביאה עימה נר, והדליקה אותו כדי לחפש אותו חפץ לאורו. התוצאה המחרידה לא אחרה לבוא: **הגזים התלקחו ובמחסן פרצה שריפה. אבק השריפה התלקח, והחלו התפוצצויות אדירות אשר איימו גם על העיר כולה.** המחסנים נשרפו כליל. **אולם כתוצאה מן האסון המחריד, רעייתו ובתו נספו.**

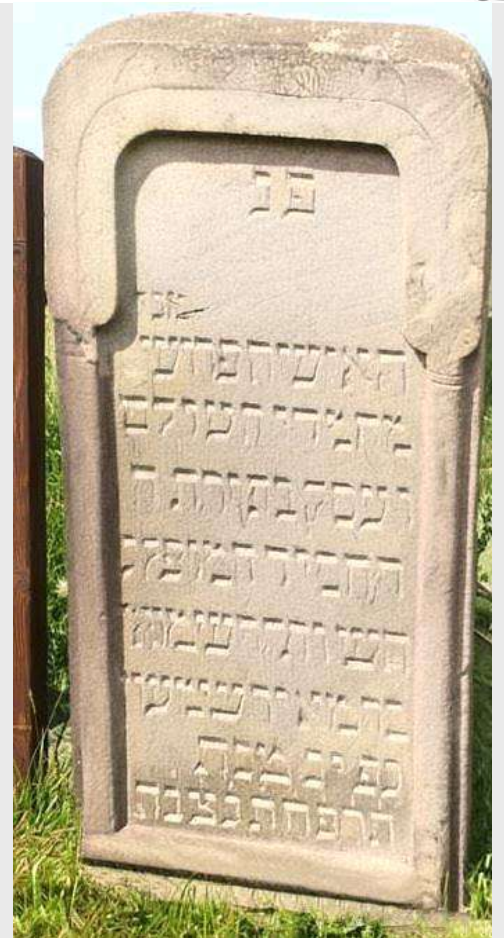
למותר לתאר את הצער, שאחז את כל תושבי העיר. לבו של הבעל החל נוקפו על פליטת פיו, שפלט כלפי אשתו בעידנא דריתחא שלא מדעתו, וכך איבד את אשתו ובתו, וכלה את ממונו. **כל בני העיר באו לנחמו, אך הוא סירב לקבל ניחומים. הוא האשים את עצמו, בכך שהוא גרם לאותו האסון - "למה לי חיים, טוב מותי מחיי" זעק.**

כאשר קם מן השבעה, לקח איתו 90 רובל- סך הנדוניה שהכין לצרכי נישואי בתו ונכנס לאדמו"ר רבי דוד משה מצ'ורטקוב. בכה והתחנן בפני הרבי, שימצא לו דרך תשובה, כדי שיוכל לתקן את חטאו הנורא. הצדיק, שהאסון נגע לליבו, ניחמו במילים רכות וחמות. לבסוף אמר: **"שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו, אין תשובה ותיקון יותר יעיל לחטא כזה מאשר השתיקה"**. בדבריו אלו התכוון האדמו"ר, כי להבא יהיה זהיר בלשונו, ואל יוציא דברים מפיו ללא מחשבה.

ברם, אותו החסיד קיבל את דברי הצדיק כפשוטם, ובלי שום התחכמות קיבל על עצמו את "פסק הדין" לשתוק. **ומאז ועד סוף ימיו, למעלה מארבעים שנים לא הוציא כל דבר חולין מפיו!!!** בעזרת בניו וקרוביו חיסל את כל עסקיו. את התמורה חילק ליורשיו, וחומש פיזר לצדקה. פרש מכל הוויות העולם הזה. ישב ושתק ולא הוציא שום הגה מפיו, וכך הסתופף עשרות שנים בבית המדרש של האדמו"ר מצ'ורטקוב. ועסק אך ורק בלימוד התורה הקדושה ובתפילה.

במשך כל שעות היממה ניתן היה למוצאו בחצר קודשו של הרבי מטשורטקוב, יושב ולומד, **עד שסיפרו עליו, כי סיים למעלה מחמש- עשרה פעמים את כל הש"ס עם המפרשים הראשונים והאחרונים והיה בקי בכל הש"ס.** כשהיה זקוק לדבר מה, היה משתמש ברמיזות, בתנועות ידיו, ואם בכל זאת לא תפסו את רמיזותיו, היה כותב על פתק את מבוקשו.

תושבי העיר העריצו אותו מאוד והתייחסו אליו ביראת כבוד והערצה רבה, בראותם את התנהגותו ודבקתו בעבודת הבורא, אך הוא היה **בז לכל גינוני הכבוד.** בסוף ימיו היו אף כאלו שרצו להכתירו כרבי. אך הוא סירב בציינו על פתק בצחות כי תיכף עוד יעשוהו לאליל. כי הרי **"פה לו- ולא ידבר"** (שהרי גזר על עצמו שתיקה). **עיניים לו- ולא יראה** (כי כהו עיניו) **אוזניים לו- ולא ישמע** (כי כבדו אוזניו משמוע)". זהו סיפורו הנורא של השותק מצ'ורטקוב. הסיפור עובד מ"ספר מירון" וממקורות נוספים.





האדמו"ר ר' אברהם גולדמן מזוועהיל זצ"ל - נולד בעיר העתיקה בירושלים ב' דחומה"ס י"א תשרי ה'תרצ"ד (1933). נקרא ע"ש זקנו הרה"ק ר' אברהם המלאך (אביו של הרה"ק רבי ישראל חיים מלודמיר חותנו של האדמו"ר רבי יחיאל מיכל מזוועהיל זיע"א). בילדותו כבר ניכרו כשרונותיו הנדירים. רבותיו הביעו את התפעלותם הרבה מנער הפלא והוא 'קפץ' מכיתה לכיתה. בצעירותו גדל בצילם של אבי סבו האדמו"ר ר' שלמה גולדמן וסבו האדמו"ר ר' גדליה משה גולדמן.

בהיותו כבן 12 שנים בלבד התקבל כתלמיד חביב אצל הרה"ק ר' אהרון ראטה, אשר ראה בו כלי מפואר שאינו מאבד טיפה. ואף הורה לו לחבוש כובע, חליפה ואבנט למרות גילו הצעיר. בבחרותו למד בתחילה בישיבת 'תפארת ציון' (יצוין שעשרות שנים לאחר מכן כשכבר כיהן כאדמו"ר נפגש עם רבו, הרה"ג ר' מיכל יהודה לפקוביץ והחל להרצות בפניו מהשיעורים ששמע מפיו – רבו יצא מהתפעלות מזכרונו המופלא). באותה תקופה היה נכנס בכל שבת להיבחר אצל מרן "החזון איש" זיע"א שזכה ממנו לקרבה מיוחדת, וקיבל ממנו הוראות מיוחדות במספר נושאים. בהמשך למד בישיבת תורת אמת חב"ד שם התחבב במיוחד על המשפיע הנודע ר' שלמה חיים. כ"כ למד בישיבת סלונים ברמת גן. **לאחר חתונתו ברח מהכבוד ולא רצה להנות מכתרה של תורה וחי בעניות נוראה.** למרות זאת ביתו היה פתוח לרווחה לכל אחד. ב-כ"ח שבט ה'תשל"ט (1979) נפטר בפתאומיות אביו, מרן האדמו"ר ר' מרדכי מזוועהיל זיע"א.



בעת ההלוויה הכתיר נאמן בית אדמו"ר מזוועהיל הרה"ח ר' אליהו ראטה זצוק"ל את רבינו למלא את מקום אבותיו והיה האדמו"ר השביעי של חסידות זוועהיל. בתקופה זו נאלץ רבינו לצאת מההסתר והצניעות שכה רצה בה והחל להתפרסם בקרב חסידים ושאנים חסדים אשכנזים ובני עדות המזרח, והם ראו בו כצדיק נשגב גאון עצום פועל ישועות אשר אהבת ישראל יוקדת בו, וכך במשך **"לא שנים הנהיג את העדה הקדושה מתוך מסירות נפש לכלל ולפרט.**

ביתו היה פתוח 24 שעות לכל עמך בית ישראל, מעולם לא היה לו 'שעות קבלה' תמיד עמד זמין לעזור ולסייע. היה ידוע באהבת ישראל לכל יהודי קירב על שולחנו הרבה אנשים מסכנים ואומללים. מסר בכל שבוע שיעורים רבים בכל מקצעות התורה גמרא הלכה חסידות ואף שיעור מיוחד בסתרי תורה לאברכים מופלגים בתורה. האמת הייתה נר לרגליו. התבקש לבית עולמו ב-י"ב טבת ה'תש"ע (2009) לאחר מחלה קשה. ציונו בהר-הזיתים שבירושלים. חי כ-76 שנים. במהלך הלוויה הכתיר הרה"ח ר' שלמה דייטש שליט"א את בנו, הרב שלמה למלא את מקום אביו.

אביו: האדמו"ר ר' מרדכי (השני) זיע"א (האדמו"ר השישי של חסידות זוועהיל). **אחיו:** ר' שלמה (חתן האדמו"ר מצאנז-קלויזנבורג, מכהן כאדמו"ר מזוועהיל-צאנז בארצות הברית), ר' דוד (רב ביהמ"ד זוועהיל ב"ב). **גיסים:** האדמו"ר משומרי אמונים זצ"ל והאדמו"ר מזטשקא שליט"א. **מרבותיו:** זקנו, האדמו"ר ר' שלמה, ר' אהרון ראטה (בעל "השומרי אמונים"), הגאון רבי מיכל יהודה לפקוביץ. **חברותא:** הרה"ג יוסף דוב קסטל זצוק"ל. **ילדיו:** האדמו"ר ר' שלמה (אדמו"ר מזוועהיל ממלא מקום אביו), והאדמו"ר ר' גדליה משה (אדמו"ר 'קהילת זוועהיל'), ר' שאול, ר' שמואל דוד (ראש ישיבת זוועהיל לצעירים), ר' יצחק, ר' יוסף, ר' זאב, ר' יעקב לייב. **חתניו:** ר' שלמה הופשטיין, האדמו"ר מביאלא בית שמש. **מספריו:** אור אברהם- על התורה ומועדים.

מעשה נורא ומרעיד, על נסיבות פטירתו לשמי רום, של כ"ק מרן אדמו"ר מוה"ר א צצוק"ל, מספר לנו הרב ח.א.ר שליט"א, שהיה עד בעצמו בשעה שהתרחש מחזה נורא הוד זה: היה זה ביום בהיר, אחד מני רבים, שנכנסתי להתייעץ עם כ"ק אדמו"ר צצוק"ל בנושא מסוים. עודנו מדברים, וקול צלצול בקע ממכשיר הטלפון הקבוע על שולחנו של הרבי. הצדיק עונה, ופניו מרצינים - עד כי נראה במוחש שהמדובר בבשורה קשה ששמע - ולאחר ששמע במה דברים אמורים, משך כל השיחה מרגיע הרבי ומבטיח למתקשר מצידו השני של האפרכסת, כי אל לו לדאוג והכל יסתדר על הצד היותר טוב! כשהרבי החזיר את השפופרת על כנה - לא לפני שחזר והבטיח בביטחון מוצק למתקשר המודאג, שאין מה לדאוג, ואף האציל ברכה מעומק ליבו הטהור - נתהרהר כ"ק אדמו"ר צצוק"ל, וישב בשרעפיו במשך דקות ארוכות בתנוחה שלא תישכח מלבי לעולם, וכל אותו הזמן ישבתי למולו בחרדת קודש, בציפיה למוצא פיו.

לפתע ננער הרבי באחת ממחשבותיו הנודדות, והוא פונה אלי ואמר: "על הקו היה עכשיו בנו של פלוני אלמוני" - והרבי נקב בשמו - "יהודי זה שהינו מרביץ תורה לרבים, נתגלו אצלו עתה סימני מחלה מסוכנת ביותר רח"ל. והנה", נענה אליי הרבי בפשטותו "הרבה הכרת הטוב יש לי ולכל החסידות כלפיו, וחשבתי לעצמי, הרי אנוכי זכיתי ב"ה להשיא את כל ילדיי, וליהודי זה ישנם עוד ילדים בביתו, ומה יש לי להפסיד??? פרש הרבי את ידיו, ובהבעה של מה בכך מפטיר הרבי צצוק"ל במסירות הנפש, "לכן החלטתי בלבי לקחת את מחלתו עליי!!!".

מסירות נפש כפשטותו ממש!!! עמדתי נדהם נוכח המחזה אשר ראו עיני זה עתה, כיצד כ"ק אדמו"ר צצוק"ל מוסר נפשו כדי להציל חייו של יהודי אחר, כאשר הוא נושא ונותן עם חייו, שהוא כבר סיים להשיא את צאצאיו, ואותו יהודי עדיין לא. תוך שאני מהרהר במה שראיתי, פנה אלי הרבי ואמר: "אינך צריך לספר זאת לאף אחד". יצאתי מעם הרבי צצוק"ל והתהלכתי באותו היום כהלום רעם, ומחמת שלא יכולתי לשאת את עוצמת סיפור זה לבדי, וכדי שלא יאמרו שבדיתי הדברים המבהילים מלבי, הגעתי אל המשב"ק, וסיפרתי לו דברים כהווייתם. את המשך הסיפור לדאבוני איני צריך לספר: זמן קצר לאחר הסיפור, חלה כ"ק אדמו"ר צצוק"ל את חליו האחרון ועלה בסערה השמימה. ואותו יהודי חולה שהתקשר...? ההוא ב"ה חי ונושם היום כאחד האדם!

המקובל הרב יצחק הכהן הוברמן זצ"ל הידוע כ'צדיק מרעננה' נולד בבילגוריי בשנת ה'תרנ"ו (1896). כבר מגיל שבע הקפיד בטהרתו ולטבול בכל יום במקווה ואף שבר קרח על מנת לטבול. התמדתו הייתה מופלאה ביותר וניצל כל רגע קט ללימוד התורה הקדושה. נודע בשקדנותו ונתפרסם בבקיאותו בש"ס, בפוסקים ובכל התנ"ך. בגיל עשר למד עם הבחורים המבוגרים שבבית המדרש. בגיל 17 למד הוראה, גמרא חולין וראשונים, טור בית-יוסף ושולחן-ערוך יורה דעה היו שגורים על פיו בתוספת חידושי.



במהלך מלחמת העולם הראשונה היה שקוע בלימוד התורה, על אף הפגזים שעברו סביבותיו. בשנות השואה הוגלה לסיביר והופקד שם לנסר עצים. כאשר קיבל הוראה לעבוד בשבת אמר, כי 'כדאי להישאר כהן בעל מום ולא לחלל שבת' עשה עצמו כחותך עץ וחתך בגרזן את קצה אצבעו. לאחר שניצל בניסים במלחמת העולם השנייה, עבר לווארן שבגרמניה וכיהן שם ברבנות שש שנים.

בשנת ה'תש"י (1950) עלה לישראל והתיישב ברעננה. עם הזמן התפרסם שמו כמקובל ואיש מופת ורבים נהרו אליו לקבל את ברכתו ונושעו- ביניהם חולים רבים ועקרות שנפקדו. בעל רוח-הקודש. הכיר על פניו של אדם את חטאיו ואת שורש נשמתו. גאון בנגלה ובנסתר. מיעט בשינה והתמיד בלימוד. נזהר מאוד במוצא שפתיו. נפטר ב-י"ב טבת ה'תשל"ז (1977). חי כ-81 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. לא הותיר אחריו ילדים. ישיבת 'ברכת יצחק' באור יהודה קרויה על שמו וכן הונצח בישיבה קטנה 'נר ישראל' של חסידות גור בירושלים.



אביו: ר' אשר אנשיל. **אמו:** מרת זלאתא אסתר. **אשתו:** מרת לאה. **מרביתיו:** ר' יעקב מרדכי (רב עיר בילגוריי), ר' שמואל בורנשטיין השם משמואל מסוכטשוב, ר' מנחם שכנא רוטשבויל (מח"ס שו"ת 'שם עולם'), ר' צבי הירש גליקזאהן (חתן הגאון רבי חיים מברסק). **מספריו:** חיבר ספרים בכל מקצועות התורה: על הנביאים, חמש מגילות, מדרשים (רבה, תנחומא, שמעוני, אליהו רבה וזוטא), תלמוד, על כתבי האריז"ל, על כתבי הזה"ק, על דברי רבינו בחיי, ומאות שו"תים הלכה למעשה **בן לאשרי-** ברכה משולשת.



רצון רבינו היה להסתיר עצמו, אך למרות זאת נתפרסם כבעל רוח"ק. על התמדתו בתורה העיד כבר בצעירותו הרה"ק מבילגוריא במכתב, שכתב אל ה"שם משמואל" וזה לשונו: "הבחור המוכ"ז הוא דבר נפלא בדורותינו התמדתו לא יכילו ניירות, ולומד בבוקר השכם ומאז הבוקר ועד צאת הכוכבים, לא פסיק פומיה מגירסא, וגם תחילתו וסופו יראת שמים נפלאה היא בעינינו", וכל זאת כשהיה **בן חמש-עשרה**.

בהיותו בחור ישיבה רכש ספרים רבים. כשחקרו מאין לו הכסף לספרים יקרים ורבים כל כך, מצאו **שבמעות שקיבל עבור פת שחרית, בהן קנה את ספריו**. שנתו הייתה כשעה-שעתיים מעת לעת וכאשר הייתה לו קושיה לא ישן לילות שלמים, עד שהדברים התיישבו. בהליכתו וחזרתו מבת-הכנסת שח רק בדברי תורה, פעמים רבות עמד כחמש שעות רצופות על יד אדן החלון וגמרא גדולה בידיו. הרבה בסיגופים ותעניות.



מסופר, שתמיד כשנכנס אליו אדם היה אומר לו חידוש לפי דרגתו, כך שכל אדם יצא ממנו בתחושת סיפוק עצומה. פעמים רבות כיוון דבריו לתועלת מסוימת, כך שהשומע מבלי שיחוש, כי אליו כיוון היה מתקן דרכיו ושב בתשובה.

כשהביאו לפניו חיבור על התורה, הוא עיין בו לרגע וזרקו ארצה. לתימהון הנוכחים הסביר ואמר, שהמחבר ימות בשנה זו במיתה משונה, וכן אירע אחר חודשים מעטים, ויהי הדבר לפלא.

בקיאותו בנגלה ובנסתר הייתה מפליאה. בהיותו כבן שלושים ואחד הביא לאדמו"ר ר' אברהם מרדכי אלתר בעל ה-"אמרי אמת" מגור חיבור שכתב על התורה, ש"ס וגפ"ת. האדמו"ר עיין בו למעלה מארבע שעות, דבר שהיה לפלא בעיני החסידים, ואילו האדמו"ר מגור הצדיק הרב ישראל אלתר (ה'בית ישראל') זיע"א היה מגיע לרעננה לצפות בו בהיחבא.

למבקשים זרע של קיימא נהג לשאול, אם הם רוצים בן או בת וכברכתו כן היה.



הגאון רבי יעקב הכהן יהונתן זצ"ל- הוריו בהתחלה לא זכו להוליד בנים אלא רק בנות. האם הצדקת יחלה כל כך לבן ולכן היא התענתה ארבעים יום רצופים! בהם הרבתה בתפילות ובתחנונים לזכות לבן זכר והיא אכן זכתה ובנה רבי יעקב נולד באי ג'ר'בא. כל ימיו של רבינו היו מיקשה אחת של דביקות בלימוד התורה, בלימוד ארבע אמות של הלכה, בקביעות יומם ולילה עם רבנים וחברים. גם כשהיה הולך לישון תמיד ישן מתוך דברי תורה. כמה פעמים קבע לימוד תורה עם חבריו וכמה פעמים בשבוע עד חצות ולעיתים עד אור הבוקר. עסק הרבה בגמילות חסדים ודרך קבע אסף צדקה לעניים ולצנועים שהתביישו לבקש עזרה. רבינו חיבל תחבולות איך להביא להם את כספי הצדקה בסתר. כמו כן ניצל את כישוריו בנגינה ובשירה בסעודות מצווה, בבתי חתנים, בעלי ברית, הולכת ספר תורה, סיומי מסכתות וכיוצא בזה ולא לקח על כך שכר.

לעת זקנותו נכספה נפשו לעלות אל ארץ הקודש. הוא עזב את האי ג'ר'בא ועבר להתגורר בבית בנו רבי בן ציון בעיר זוארה שבלוב, שם כיהן כרב העיר באותה תקופה במטרה להמשיך משם לארץ ישראל. לאחר כשנתיים רבי יעקב ואשתו הצדקת השיגו עבורם רישיונות אישור לעליה לארץ ישראל. ערב יציאתם תושבי העיר ארגנו סעודת גדולה לכבודם. היה קשה לכולם. גם זקנים, אנשים וטף יצאו ללוות אותם בבכי על העובדה שהצדיק עוזב את עירם.

משם נסע לטריפולי ועלה על אוניה המובילה למצרים. הוא היה אמור להמשיך משם לארץ ישראל. קודם ההפלגה רב החובל שאל אותו על מטרת נסיעתם. הצדיק שמעולם לא הוציא דבר שקר מפיו ענה את האמת כי ברצונו לעלות לארץ ישראל ולהיקבר בה. הגוי הגיב שארץ ישראל אינה בית עלמין ובאמתלא שלא יוכלו לעמוד בתלאות הדרך הורידם במפח נפש. הצדיק השלים עם הגזירה והוא ורעייתו חזרו לביתם בג'ר'בא. כחודש לאחר מכן ביום ו' מנחם אב ה'תרצ"ו (1936) נשמתו של רבינו פרחת לגנזי מרומים והוא נטמן בג'ר'בא. ב-י"ב טבת ה'תשע"א (2015) העלו את ארונו הקדוש ארצה ורבינו נטמן בבית העלמין במושב ברכיה. על מצבתו נחרטו התארים: "זאת מצבת החכם השלם הנכבד ונודע בשערים שמו הטוב".



אביו: רבי שלום (גאטו). **אמו:** הרבנית קמרונה. **אשתו:** הרבנית ז'אלו (היתה מפורסמת

בצדקתה ובחכמתה הרבה, בת ראב"ד ג'ר'בא רבי סאסי מעתוק הכהן יהונתן). **בניו:** הגאונים רבי בן ציון (רב העיר זוארה שבלוב ומח"ס רבים), רבי שלום (מח"ס דרכי שלום), רבי כדיר (מח"ס דרך כוכב). **מספריו:** **זרע יעקב** **זרע השלום** - על מקצועות התורה.

בנו רבי בן ציון סיפר כי פעם אחת בעת שהיה אביו רבי יעקב מתפלל את תפילת שמונה עשרה עקרב גדול עבר על רגליו. כידוע שנשיכתו של העקרב מסוכנת ביותר עד כדי פיקוח נפש. בבית הכנסת קמה בהלה גדולה וכולם הרימו קול צעקה והורידו את העקרב מרגליו הקדושות והרגו אותו.

לאחר שרבי יעקב סיים את תפילתו המתפללים שאלו אותו: "כבוד הרב, מדוע רבינו סיכן את עצמו והמשיך בתפילה? הרי ודאי מותר להפסיק התפילה כי מדובר בפיקוח נפש!". רבי יעקב הסתכל בשואלים בחוסר הבנה מוחלט. הסתבר כי הוא לא שם לב כלל למה שהתרחש ולא ראה שום עקרב שעולה על רגליו מגודל דביקותו בבורא עולם.

מר יצחק מדאר (לימים סגן ראש העיר אשדוד) סיפר: כאשר הוא ליווה את רבי יעקב בשבת אחת מבית הכנסת לבית בלוב ערבי אחד הגיח מאחוריהם. הערבי הניף את ידו במטרה להנחית על הרב מהלומה מאחור. הגוי הניף את ידו אבל ידו יבשה מבלי לנוע כלל כשרבי יעקב ממשיך בתומו אל ביתו ולא הבחין ככל במתרחש.

כשהרב הגיע אל ביתו, הוא התכונן לקדש ולסעודת השבת. לפתע נשמעה זעקה גדולה: "רבי, תרפא אותי!". זה היה הגוי שרצה לפגוע ברבינו, עכשיו הוא התחנן על נפשו כשידו מיובשת באוויר וכל מראהו מעורר פלצות. הצדיק השיב ברוב ענוותנות: "אני לא יודע על מה אתה שח ומדוע אתה זועק אלי למחילה וסליחה. תבקש מאלוקי ישראל, אליו תזעק לרפואה. תקבל על עצמך שלא תעז עוד לפגוע באף אדם מישראל".

בשעת פטירת רבינו אירע אירוע מפליא. שתי יונות צחורות הופיעו לפתע משני צידי המיטה של רבינו ולא זזו משם. גם כאשר הגיעו אנשי החברא קדישא היונות נשארו במקומם. בהלוויה עצמה היונים התעופפו כל הדרך מעל ארונו. גם כשהתפזרו המלווים הם נשארו זמן רב על קברו הטרי.

ענוותנותו של רבינו היתה לשם דבר. הצדיק התרחק מפני הכבוד עד הקצה האחרון. באי שער עירו מספרים כי כאשר היו קוראים לו בתואר 'הרב' היה משיב להם 'הרבי פצ'לא' שתרגומו 'הרב בבית הכנסת' כשכוונתו לומר להם שהוא לא ראוי לתואר זה. תמיד היה גם מצניע את הספרים שבהם למד כדי שלא יראו מה הוא לומד וירבו בכבודו חלילה. (התמונות והחומר על הצדיק באדיבות מכון 'ממלכת כהנים')

אם ראשונים כמלאכים - האדמו"ר הרב משה בידרמן זצ"ל

האדמו"ר הרב משה בידרמן זצ"ל - נולד בשנת ה'תקל"ז (1777) בלעלוב. עוד בילדותו ניכרו בו גיוני קדושה. כשהיה בן שמונה למד כבר ראשונים ואחרונים עם אביו. משמלאו לו 11 שנים נהג אביו במשך שנתיים תמימות, עד היכנסו למצוות לקשור את עיניו במטפחת, בכל עת שרצה לצאת לצאת החוצה כדי שלא יזון עיניו במראות הרחוב. כשנכנס בעול המצוות אמר לו: "מכאן והלאה אינך זקוק עוד למטפחת, הייתה לך מקודם נשמת עילוי ואני רציתי להמשיך לך נשמת 'יהודי טוב' והיום זכית לכך, אני לא זכיתי לנסוע לארץ ישראל ואתה סע לארץ הקודש והחש את קץ הישועה".

לאחר נישואיו פתח לעצמו חנות לממכר מלח וכך הסתיר את גדלותו ועבודתו בקודש, הרבה לצאת ליער ושם התפלל ועבד את בוראו בדבקות ובהתלהבות. **ברכותיו התקיימו במילואן. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש. ידע מתי יפטר מן העולם.** משנת ה'תר"ג (1842) ועד ה'תר"י (1849) כיהן כרב בעיירה פשדבור'. בשנת ה'תר"י החליט לעלות סופית לארץ ישראל ובשנת ה'תר"א ר"ח חשוון הגיע לעכו. לאחר ביקור קצר בטבריה המשיך לירושלים. שימש כאדמו"ר השני בשושלת אדמו"רי חסידות לעלוב, עמד בראשה משנת ה'תקע"ד ועד לפטירתו בשנת ה'תר"א. נפטר בי"ג בטבת ה'תרי"א (1850). חי כ-74 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.



אביו: האדמו"ר ר' דוד. **אמו:** מרת חנה. **אשתו:** מרת רבקה רחל (בת ה'יהודי הקדוש'). **מרביותיו:** אביו- ר' דוד, ר' יעקב יצחק הלוי הנרוביץ (ה'חוצה מלובלין'), (ה'יהודי הקדוש), ר' ישעיה גץ מפשדבור'. **מתלמידיו:** ר' שלמה הכהן רבינוביץ מראדומסק. **ילדיו:** ר' אלעזר מנחם מנדל (ממלא מקום אביו בירושלים), ר' יצחק דוד, ר' שלמה יחיאל, ובתו מרת גולדא אסתר. **חתניו:** ר' יצחק מנחם מוואלברום (ממלא מקומו בפולין) ור' פנחס משטקשין.

מעשה ברוכל, שהתפרנס למחייתו ממכירת גרוטאות וצעצועים והיה מאנשי שלומו של רבינו, שבא לפניו ושקו על שכמו. פנה אליו הרבי בחיוך ואמר: "אולי תעזוב אחת ולתמיד את הרוכלות ותהפוך לסוחר?", לא הבין היהודי כיצד יהפוך לסוחר, אם יד ושם אין לו במסחר, ואף את שמו הפרטי אינו יודע לחתום. אבל, הרבי לא הרפה ממנו ויעץ לו לשתף את פלוני מכרו בעסק החדש, שיפתח, והלה ידריכו בעצה נכונה בצעדיו הראשונים. שוב לא הרבה היהודי הרבה, הפשיל שקו מעל שכמו והורידו לארץ בנוכחות הרבי כהוכחה, שאכן חדל מלהיות רוכל, ועוד בטרם הספיק לחשוב רגע על עתידו, שמע את הרבי פוקד עליו לנסוע לעיר מסוימת, ולהשתתף עם פלוני בעסק מסחרי.

הרוכל הלך לאותה העיר, התאכסן באכסניה רגילה, **ועוד ביום הראשון התייצב לפניו יהודי, שהציג עצמו כסוחר, המבקש לשתף אותו בעסק מכנים רווחים.** לא עמדה לו בינתו ליהודי ביש המזל, והוא משך בכתפיו, "מסחר? מה לי ולמסחר. אינני סוחר, ואין לי אף פרוטה לפרוטה, איזו שותפות תצמח מדלפון כמוני", ימים ארוכים כשנים הסתובב לו הרוכל היהודי באפס מעשה, חיפש לשווא את עושרו בנרות והעלה בידו חרס, מאוכזב ואכול מפח נפש חזר לעירו, ופנה ישר לבית רבינו שקידם פניו בשאלה: "מה חדש אתך?" - "מאומה", השיב.

"הייתכן? כלום נסעת לעיר, שצוית לך ומסחר עשית? ובשותפות נכנסת?" עמד היהודי וגולל לפני הרבי את כל קורותיו, בימי שהותו בעיר וסיפר לו גם על פגישתו עם הסוחר באכסניה, שהציע לו שותפות. "נו", המשיך הרבי ושאלו, "ושלום נתת לפחות לאותו סוחר?" - "לאו", באותו רגע נאנק הרבי ר' משה'י מכאב וצער, ואנחה כבדה השוברת חצי גופו של אדם נפלטה מפיו: "וי וי" ייבב חרישית ואל היהודי פנה ממורמר ואמר: "חבל, חבל מאד, כמה שעות יגעתי וכמה כוחות השקעתי כדי להביא לידך כך, שאלהיו הנביא יבוא אליך לעשות איתך שותפות בעסק פורח ומצליח, והנה כשהוא כבר בא אליך, דחית אותו בשתי ידיים, ואפילו שלום לא נתת לו. מה אומלל הנך!".

כשהגיע רבינו לאיסטנבול בדרכו לארץ ישראל, ביקש ממלוויו, שבבואם לעיר לא יגלו את זהותו, אלא ישאר בבחינת יהודי פשוט. נכנסו להתארח בבית יהודי כשר ותמים. המארח היה חד עין והבחין ברבינו ובהליכותיו בקודש שאינו יהודי פשוט. הפציר במשמי רבינו, שיגלו לו מיהו האיש. בלית ברירה גילו לו, שזה הרבי ר' משה מלעלוב. בשמוע זאת האיש נפל לרגלי רבינו והתחנן לפניו: "בן אחד יש לי יפה תואר, אך אילם. ולא מצאנו מזור לפשו, יחוס נא הרבי ויתפלל בעדו!". ניסה רבינו להתחמק: "מה אתה רוצה ממני, הרי כמוני כמוך!", אך המארח לא הרפה. אמר לו רבינו: "**בעוד כמה ימים נמשיך בדרכנו, שלושה ימים לאחר שנפליג בדרכנו, תן לבנך פרוסת לחם ותאמר לו: בך נא ילדי ברכת 'המוציא' הרבי מלעלוב היה פה וגזר עליך לברך.. והוא כבר ידבר'... כך עשה וכן היה.**" (פרי קודש הילולים)

ביום ל' תשרי תרי"א עגנה הספינה בחופי עכו, שש וששמח ירד רבינו לאדמת ארץ הקודש, ובנימה מסתורית פנה לסובבים ואמר: "יום לשנה... יום לשנה... איש לא ירד לעומק כוונתו... חלפו הימים, ובאותו יום מר ונמנה, שבו הגיעה שעת הפרידה של רבינו לעולם שכולו טוב. נפרד הרבי מבניו ותלמידיו הבטיח להם, כי יעמוד לימין צאצאיו וכל תומך בהם בכל עת, והבטיח, כי במקרה של עצירת גשמים, אם יחכו עד יום ההילולא שלו ירדו גשמי ברכה בשפע. כשכילה לדבר, עלה בסערה השמימה ביום י"ג טבת שנת ה'תר"א, **כשמלאו בדיוק ארבעה ושבעים יום לעלייתו לא"י כמספר שנות חייו - יום לשנה... אז הובנו למפרע דברי רבינו.**

בניו הצדיקים מיררו בבכי, משך שעה ארוכה הרכין רבי אלעזר מנדל ראשו לארץ, התקרב לגופת אביו, ולפתע הרים ראשו ופנה לאחיו הבכור באמרו: "**עכשיו גילה לי אבא, שרצונו שיהיה מקום מנוחתו ליד קבר זכריה הנביא.**" עוד הם מדברים נכנס חכם ספרדי וסיפר להם, כי זה זמן רב שהקבר הפנוי בד' אמותיו של קבר זכריה הנביא קנוי לו בקניין מלא. **אלא שלפני שעה קלה נרדם בביתו, ובחלומו נגלה אליו אביהם וביקש ממנו לוותר למענו על המקום, והוא מוכן ומזומן לעשות רצון קודשו של הצדיק.** עוד באותו יום הובא הרבי למנוחת עולמים בד' אמות של קבר זכריה הנביא אשר בשיפולי הר הזיתים.

האדמו"ר הרב מנחם מנדל הגר מוישׁוֹוה זצ"ל - נולד כבן בכור להוריו בשנת ה'תרמ"ו (1885) בכפר בעדווילא במרמורש שבטרנסילבניה. נקרא ע"ש אבי סבו ר' מנחם מנדל הגר. לאחר מכן המשפחה עברה לויז'ניץ. נסמך להוראה ע"י הגאונים רבי שלום מרדכי שבדרון ורבי בנימין אריה וייס מצ'רנוביץ'. לאחר נישואיו כיהן כר"מ בישיבת אביו בויז'ניץ. בשנת ה'תרס"ח (1908) התמנה לרב של ויז'ניץ.

עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה הצטרף עם אביו ומשפחתו לגרוסוורדיין. בשנת ה'תרפ"א (1920) התמנה כרבה של וישׁוֹוה (במקום הגאון ר' אליעזר דוד גרינוולד בעל 'קרן לדוד' אשר עבר לסאטמר). רבינו ניהל ביד רמה את הישיבה אשר בשיאה מנתה כארבע מאות תלמידים. לאחר פטירת אביו, בשנת ה'תרצ"ו (1936), התחיל לנהוג באדמו"רות וכונה האדמו"ר מוישׁוֹוה. גם לאחר ששימש כאדמו"ר המשיך לעמוד בראש הישיבה ולמסור שיעורים.

גאון בנגלה ובנסתר. שלט בש"ס ובמפרשים ראשונים ואחרונים. שקידתו הייתה מופלאה. לעיתים ניתן היה לראות בבוקר כי ארוחת הערב מונחת כפי שהייתה בשלמותה. נפטר ב-י"ג טבת ה'תש"א (1941). חי כ-56 שנים. בהתחלה נטמן בוישׁוֹוה, לאחר מכן בשנת ה'תשכ"ו (1965) ארונו הועלה וציונו בחלקת אדמו"רי ויז'ניץ בבית הקברות שומרי שבת בבני-ברק. בנו ר' ברוך מילא את מקומו.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' ברוך. **סבא (מצד אימו):** ר' מאיר מדז'יקוב. **אביו:** האדמו"ר ר' ישראל מויז'ניץ (אביו כיהן כרב במרמורש שבטרנסילבניה. בעל 'אהבת ישראל'). **אמו:** מרת הינדא. **אשתו:** מרת יענטא מרים (בת דודו בת ר' מרדכי חודרוב חתן רבי ברוך מויז'ניץ- נישא בשנת ה'תרס"ב 1902). **מרבתי:** אביו. **מתלמידי:** ר' חיים אדלר, ר' ישראל שטרן. **ילדיו:** האדמו"ר ר' ברוך מוישׁוֹוה (חתן ר' צבי אריה רובין ממישליץ נכד ה'דברי חיים' ורבי נפתלי מראפשיץ), ר' חיים יהודה מאיר מוישׁוֹוה (חתן ר' אליעזר ריינמאן נכד רבי נפתלי מראפשיץ ור' משה טייטלבוים הראשון - בעל 'הישמח משה'). **מספריו:** 'שארית מנחם' על התורה.

ישיבת 'תורה ודעת' היתה בימים ההם בשכונת ויליאמסבורג. ראש הישיבה הגאון הגדול הרב שלמה היימן הזמין את הרב מוישׁוֹוה לומר שיעור בפני הבחורים ביום ראשון. בשבת קודש האורח התאכסן אצל הגר"ש היימן. הרב היימן היה בטוח כי בשבת הרב מוישׁוֹוה ירצה להתכונן לשיעור, בפרט שרבינים ומגידי שיעור רבים אמורים להיות נוכחים שם.

בפועל רבינו אפילו לא שאל היכן אוחזים בלימוד בישיבה או איזה מסכת לומדים. ביום ראשון, כשהרב מוישׁוֹוה בא לישיבה, כיבדו אותו לומר את השיעור. רבינו אמר לרב היימן: "אני לא יודע היכן אתם אוחזים. על כן הגידו נא תחילה את שיעורכם ואני אומר אחרים. שהרי תדיר ושאינו תדיר - תדיר קודם", וכן הווה. הרב היימן הכין שיעור על פרק ברמב"ם והירצה את דבריו.

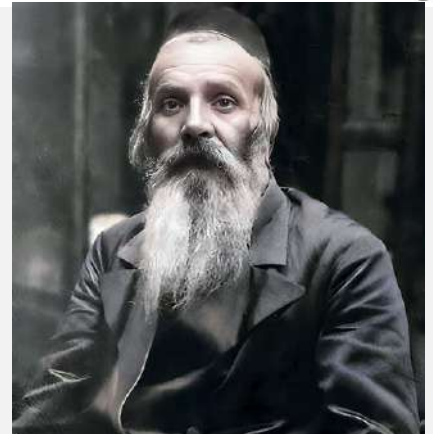
אחריו הרב מוישׁוֹוה קם, שילב יד אחת בשניה, עצם עיניו ואמר **פלפול במשך כשלוש שעות על אותו רמב"ם.** השיעור היה בנוי עם ראשונים ואחרונים בחריפות עצומה, אשר עוררה פליאה בקרב כל הנוכחים. לאחר מכן האורח עבר לדברי אגדה אשר היו קשורים לדברי ההלכה שאמר. בתום השיעור הרב היימן לא מצא את הביטויים הנעלים להביע את השתוממותו מגאונותו הכבירה של הרב מוישׁוֹוה אשר באה לידי ביטוי בשיעורו, ואמר כשחיוך על פניו:

"כמו שהרב מוישׁוֹוה היה מוכן עם הרמב"ם, כך בודאי היה יכול להיות מוכן בכל הש"ס". אולם רבינו, בענוותנותו הרבה אמר אודות דרשה זו: "הרגשתי כי זה היה רק מכוחו של אבא". (מעובד מתוך 'אידישע ווארט, גליון שבט-אדר תשנ"א')

תלמיד אחד שלמד בישיבה של רבינו סיפר: פעם אחת הגיעה אלי ידיעה שאמא שלי חלתה רח"ל במחלה קשה. מכיוון שהייתי טרוד ודאגתי מאוד כששמעתי בשורה זו, לא הלכתי לישון בזמן השינה שנקבע בישיבה. נשארתי בחוץ לטייל קצת ולשאוף אוויר צח כדי להירגע. לפתע שמעתי את קולו המתוק של ראש הישיבה הרה"ק מוישׁוֹוה, שעמד אצל החלון על יד סטנדר ולמד בהתמדה נפלאה. כשרבינו הבחין בי מסתובב ברחוב באמצע הלילה הוא צעק אלי: "מדוע אתה מסתובב כאן באמצע הלילה? הזדרז מהר ולך לישון כי כבר מאוחר מאוד!".

"התמרמרתי קצת בתוך ליבי, מדוע ראש הישיבה צועק עלי בדיוק כעת כאשר המחלה של אימי מטרידה את מוחי? מתוך מחשבת תרעומת זו החלטתי שמכיוון שאני לומד עם בנו של ראש הישיבה בכל יום בבוקר השכם לפני התפילה, ובדרך כלל עלי להעירו משנתו, לכן מחר בבוקר כאשר אגיע להעירו, אבקוש בחוזקה על הדלת בכוונה כדי שראש הישיבה יתעורר גם הוא".

"בבוקר השכם הגעתי לבניין הישיבה מלא מרץ לפעול כמחשבתי מאמש. לא האמנתי למראה עיניי: ראש הישיבה עדיין עומד ליד הסטנדר ולומד בהתלהבות גדולה ובקול רם כפי שראיתי בתחילת הלילה שעות אחדות קודם לכן". אותו תלמיד סיים את סיפורו ואמר: "זה היה בשבילי שיעור מוסר נפלא לכל החיים, להבין ולהשכיל מה פירוש הפסוק 'וְהָיָה בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה' (יהושע א, ח). פשוטו כמשמעו..." (מעובד מתוך 'גאון ישראל וקדושו')



הגאון הרב בנימין זאב בצרי זצ"ל - נולד בירושלים ב-ג' אייר ה'תשט"ו (1956). מצאצאי רשכב"ג הגאון המקובל ר' יוסף חיים (ה'בן איש חי') והמקובל הצדיק רבי יהודה פתיה זיע"א. בבחרותו למד בישיבת 'קול תורה' בשכונת בית וגן בירושלים. את בקיאותו העצומה בכל חלקי הש"ס רכש שם. כשהיה כבן שלוש, הקים את הקהילה החרדית באופקים יחד עם הגאון ר' שמשון פינקוס זצ"ל עד שלימים הפכה לקהילה גדולה ומשגשגת. לאחר שנים ארוכות בהן הפיץ את אור התורה באופקים, נקרא למעונם של גדולי ישראל: הגאון ר' עובדיה יוסף זצ"ל והגאון ר' בן ציון אבא שאול זצ"ל (ראש ישיבת 'פורת יוסף'). הם ביקשו ממנו לעבור לבאר שבע ולהפריח שם את השממה. הצדיק שמע לדבריהם. במהלך שנותיו בבאר שבע הצליח ב"ה בקירוב אלפים לתורה וליראה. שם הקים את ישיבתו הגדולה 'בית יוסף'. הקים רשת מוסדות בעיר לחוזרים בתשובה והקים מדרשה לבנות. שימש כרב שיכון ו' החדש ורבה של הקריה החרדית 'קרית האבות'.



רבים מתלמידיו הם אנשים הרחוקים מתורה ומצוות, אשר התקרבו אליו בשל הארת פניו. אולם רבינו לא הסתפק בזאת והיה מקרב אישית כל אחד ואחד. את מסירות נפשו לקהילה ניתן היה לראות בכל עת. כל חייו מסר את נפשו להצלחת הקהילה, ואף בימי חוליו לא ויתר על המשך מסירת השיעורים והפצת התורה בעיר. **איש מורם מעם, עוונתו, שפל ברך. גאון בנגלה ובנסתר. בקי בזוהר ישר והפוך.** בכל עת ניתן היה לראות את ההתלהבות הגדולה של רבינו בקיום המצוות, ובעיקר בשמחת תורה שהיה עורך את ההקפות השניות וריקודיו היו אורכים עד אור הבוקר. **כל חייו סבל מיסורים קשים שונים** (כבר לפני כ-20 שנים חלה במעיין! וכן סבל מהכליות, מרגליו, מסכרת), **אבל למרות הכל הייתה תמיד צהלתו על פניו ולא פסק לרגע מעמלו לחיזוק הקהילה.** עיקר פרסומו בציבור היה בשל העצרת הגדולה ביותר בעולם של מעמד הסליחות בעיר באר שבע, אותה נהג לקיים מידי שנה בהשתתפות עשרות אלפים בערב יום הכיפורים, באצטדיון העירוני וסרמיל. מגדולי מחזירי התשובה בעיר. נפטר ב-י"ג טבת ה'תשע"ד (2014). חי כ-57 שנים. ציונו בבית העלמין הישן בבאר שבע. בנו, ר' יוסף חיים המשיך את מקומו של אביו הגדול.



אביו: המקובל הצדיק ר' ששון. **אמו:** מרת אהובה. **דודו:** המקובל ר' דוד בצרי. **אשתו:** מרת יוכבד נושא רחל (נפטרה לפניו מספר חודשים לאחר מחלה קשה בהיותה כבת 54 שנים). **חברותא:** הגאון רבי שמשון פינקוס. **מרבותיו:** ר' בנימין זאב חשין. **מילדיו:** הותיר 12 ילדים ביניהם בנו הבכור ר' יוסף חיים. **חתנו:** ר' אהרון ביטון. **מספריו:** **יולך נאה להודות** - מועדי ישראל (שכתב כהודאה לבורא על שהבריא ממחלה קשה).

תלמידו הרב אר. סיפר: כאשר הרב היה חלש מאד וההליכה הייתה קשה עליו, ברגע שסיים את תפילת ערבית של ליל שבת, פנה הצדיק ישר ללכת לביתו ולא התעכב כהרגלו שיעברו הקהל לברכו בברכת שבת שלום מפאת חולשתו הרבה. בדרכו ראה מרחוק את אחד מהמתפללים המבוגרים ממייסדי הקהילה כשהוא נעזר בהליכון. הרב עשה סיבוב וצעד באיטיות רבה כדי להגיע לאותו מתפלל ולברכו בברכת שבת שלום ורפואה שלמה, כשהוא מציין בפני סובביו כי **"צריך להכיר לאותו מתפלל את הכרת הטוב, כיוון שהוא אחד ממייסדי הקהילה הקדושה"**. ניתן היה לראות את הכרת הטוב של רבינו על כל צעד ושעל. הוצאת ספרו **'ולך נאה להודות'** שהצדיק כתב על חגי ישראל בשל הכרת הטוב לאחר שהבריא ממחלה קשה בה חלה.

מידי ליל שבת לאחר סעודת שבת, רבינו היה יוצא לבית מדרשו למסור שיעור למאות תלמידיו. לשיעור זה היו מגיעים נערים רבים אשר גבר עליהם היצר הרע והיו רחוקים ל"ע מתורה ומצוות אבל נמשכו למתק שפתיו שהקב"ה חנן אותו. מידי ליל שבת ניתן היה לראות את הנערים מאזינים בשקיקה לדרשתו **החוצבת להבות אשר נמשכה עד השעה שלוש לפנות בוקר!** כאשר דבריו מחלחלים ללב שלהם ונותנים את פירותיהם בהמשך, כך רבינו הצליח לקרב מאות מבני הנוער לאביו שבשמיים. רבים מתלמידיו צמחו, עלו והתעלו עד שהם הפכו לאברכים ברי-אורין. ניתן היה לראותם מחליפים את רבינו באמירת שיעוריו הקבועים כאשר הצדיק היה בחוץ לארץ או חלילה כאשר מפאת בריאותו נאלץ להעדר.

מידת האמת היתה נר לרגליו. בשום מחיר לא נטה ממנה. מעולם לא הוציא מפיו דבר שלא היה ליבו שלם איתו. אצל אחד מתלמידיו, בשם אדיר זכה לחזור בתשובה שלימה, אולם התעוררו ספיקות בקשר להמשך מסלול חייו. ספיקות שבהם תלוי עתידו ומשפחתו. על דבר אחד לא היה לו ספק, והוא שרבינו הוא היחיד שביכולתו להכריע את ספקותיו, ושאת דבריו יקבל בלב שלם. באותה תקופה התגלתה שוב המחלה הקשה אצל הרבנית. רבינו סבל יחד איתה. משכך, היה קשה להשיגו. התלמיד פנה לעוזרו של רבינו, מסר את השאלה המורכבת. התשובה שקיבל הפתיעה אותו מאוד. **"עקב מצבה של הרבנית, אני מרגיש שאני לא יכול לתת עזות על דברים כל כך חשובים הנוגעים לחיים שלך, תשאל רב אחר ואני אתפלל שה' יתן בפיו תשובה טובה לשאלתך"**. כשהתלמיד הבין שהתשובות שרבינו נותן לא 'נשלפות' באותו רגע. כל שאלה נשקלת בשיקול דעת מעמיק כאשר רבינו מהפך בצדדים לכאן ולכאן, רק לאחר מכן נותן תשובה. התלמיד לא הרפה וניסה שוב להעביר את השאלה עם בנו של רבינו, ר' יוסף חיים, אבל גם אז לא קיבל מענה. התלמיד לא התייאש הוא הגיע לשיעורו של רבינו בתקווה שלאחר השיעור יקבל תשובה. לפתע תוך כדי השיעור, הוא שומע את רבינו אומר: **"תראו את אדיר הצדיק, כמה פעמים הגיע אלי עם שאלה קשה ואינו מוותר, אני רוצה שתדעו, אני לא בבא, אני לא יכול לענות על שאלות ללא ישוב הדעת. אני מתפלל שלושה ימים לקב"ה שיתן עצה נכונה וטובה בפי"**. התלמיד לא הטריח את רבינו יותר. לימים אמר, 'שרב שיאמר לתלמיד לך לרב אחר, זהו דבר שלא מצאתי בשום מקום, וזו הסיבה שאת הרב בצרי לא עזבתי עד יומו האחרון' (מעובד מתוך 'בנימין הצדיק').

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה **PnineZadikim@gmail.com**

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים